

Årsrapport og regnskap 2006

I. Resultatrapport 2006.....	3
I.1 Resultater utdanning.....	3
I.2 Kvalitetsutvikling av utdanningstilbudene.....	7
I.3 Internasjonalisering	10
I.4 Læringsmiljø.....	14
I.5 FoU-virksomhet generelt	16
I.6 Doktorgradsutdanning	19
I.7 Faglig ledelse.....	20
I.8 Internasjonalisering FoU	22
I.9 Relevante utdanningstilbud	25
I.10 Innovasjon og entreprenørskap	26
I.11 Formidling	29
I.12 Rekruttering	30
I.13 Økonomiforvaltning.....	33
I.14 Ressursbruk og resultater	35
I.15 Økonomisk stilling og fremtidsutsikter	35
I.16 Helse, miljø og sikkerhet.....	37
I.17 Personal.....	37
I.18 Miljøspørsmål/miljøledelse	39
I.19 Bygg og leie.....	39
2. Regnskap 2006.....	43
2.1 Resultat.....	43
2.2 Balanse.....	44
2.3 Kontantstrømsoppstilling.....	45
2.4 Noter.....	46

I. Resultatrapport 2006

I.1 Resultater utdanning

Hovedmål I: Universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet

Delmål I.1: De statlige høyskolene med profesjonsutdanning skal sikre studietilbudet på lavere grads nivå i samsvar med regionale behov.

Resultatmål I.1.1: HiO skal ha yrkesrelevante bachelorstudier som gir god innføring i profesjonsrettede og vitenskapelige kunnskapsområder og som møter utfordringer i samfunns- og arbeidsliv

Søkertall

Til studier lyst ut gjennom Samordna opptak, hadde Høgskolen i Oslo i 2006 over 10 000 primærsøkere, en økning på 3,7 % i forhold til året før. Det gjør at høgskolen fortsatt er landets nest mest søkte utdanningsinstitusjon etter Universitet i Oslo.

Ingeniørutdanningene hadde noe bedre søkning enn i 2005. Særlig gledelig er det at bygg nå har den største søkningen noensinne siden Samordna opptak ble etablert. De øvrige studieretningene ved Avdeling for ingeniørutdanning, bortsett fra bachelorstudiet i anvendt datateknologi, måtte legges en kort tid på restetorget for å fylle opp plassene. Avdelingen har også hatt god søkning til forkurs og tre-termintilbudet, som anses som viktige rekrutteringstiltak til ingeniørstudiene.

Lærerutdanningene kan notere økt søkning, spesielt til førskolelærerstudiene. Når det gjelder spesielle rekrutteringstiltak for lærerutdanning, gjelder dette først og fremst rekruttering av søkere med minoritetsbakgrunn, se under resultatmål 3.5.1, og rekruttering av menn til førskolelærerstudiet, se resultatmål 3.4.1.

Det er ikke store endringer for helse- og sosialfagene, men enkelte av de mer tekniske helsefagene, spesielt radiografi, hadde nedgang i søkningen.

Årsstudium i økonomi og ledelse var nytt i 2005, men for første gang med i Samordna opptak i 2006. Det var meget god søkning til både heltids- og deltidsklassene, henholdsvis 394 og 218 primærsøkere. God søkning og meget høye poenggrenser for å komme inn, viser at det er stor interesse og behov for denne type tilbud.

Det er generelt god søkning til høgskolens masterstudier og videreutdanningstilbud.

Aktivitetskrav

Måloppnåelse i forhold til aktivitetskrav 2005-2006 for Høgskolen i Oslo:

Utdanning	Departementets aktivitetskrav	HiOs aktivitetskrav	60 stp-enheter l. studieår
Sykepleierutdanning	368	375 (heltid) 34 (deltid)	392
Fysioterapeututdanning	144	134	128
Ergoterapeututdanning	51	64	69
Radiografutdanning	56	55	55
Reseptarutdanning	35	50	46
Bioingeniørutdanning	62	52	49
Tannteknikerutdanning	21	22	21
SUM	737	786	760

Høgskolen fastsetter selv sine opptakstall for de enkelte studier, og opptakstallene er utgangspunktet for fastsetting av aktivitetskravene. HiO har for mer enn 10 år siden påpekt overfor departementet at de opptakstallene som en del av grunn for aktivitetskravet, ikke var i samsvar med høgskolens egne planer. Dette gjaldt for studiene i bioingeniørfag, fysioterapi og reseptar. Noen var høyere og noen var lavere. Bachelorstudiet i bioingeniørfag har siden HiO ble etablert, hatt 62 som opptakstall. Opptaket til bachelorstudiet i fysioterapi har i alle år vært 146. Opptakstallet for reseptarstudiet ble fra og med studieåret 1999-2000 økt til 60 i forståelse med departementet, men det ble ikke lagt inn ekstra midler. Fra studieåret 2002-2003 økte HiO opptaket i bachelorstudiet i ergoterapi. I 2005 var opptakstallet 75.

Da det etter flere års diskusjon ikke var mulig å få endret departementets tall, har HiO lagt sine egne tall til grunn for intern planlegging og budsjettering. I tabellen ovenfor er disse tallene satt inn.

Når det gjelder HiOs egne aktivitetskrav må det kunne sies at måloppnåelsen er tilfredsstillende for de aller fleste studiene. Tallet for ergoterapi er det eneste som ligger over kravet.

Hva angår departementets aktivitetskrav har HiO samlet sett en god måloppnåelse for disse studiene. Det er til sammen produsert 22 enheter mer enn kravet. Overoppfyllelsen i sykepleie er meget tilfredsstillende.

Igangsetting og avvikling av studietilbud

Det er etablert 16 nye studietilbud ved HiO i 2006, ett masterstudium og resten på lavere grads nivå. Det vises til tabell I.14.

Bachelorstudium i sosialt arbeid, deltid ble avviklet i 2006, se tabell I.15.

Samarbeid med praksisfelt og arbeidsliv

I tråd med føringer gitt av Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet har høgskolen inngått samarbeidsavtale om praksisstudier og forsknings- og utviklingsarbeid

innenfor helse- og sosialfagutdanningene med de tre største sykehusene i Oslo. Tilsvarende samarbeid med et antall mindre sykehus og med kommunal sektor er under utvikling. Det er etablert samarbeidsorgan mellom HiO og hvert helseforetak, for sykepleierutdanningen er det i tillegg etablert egne fagråd. Høgskolen har satt av midler til prosjekter som skal bidra til kvalitetsutvikling av praksis og samarbeidet mellom høgskolen og det enkelte praksisfelt. Grunnlag for fastsettingen av beløp knyttet til det enkelte foretak er antall studenter og antall praksisuker.

Avdeling for helsefag og Avdeling for sykepleierutdanning har i samarbeid utviklet et studiepoenggivende kurs for veiledere i praksis.

Fra 2007 innføres det ekstern praksis både for ortopediingeniørstudenter og tannteknikkstudenter. Det er inngått samarbeidsavtaler med ortopediske verksteder og med tannteknikklinikker.

Lærerutdanningene har flere møteplasser for faglig tilsatte, studenter og representanter for praksisfeltet. Det er blant annet etablert en referansegruppe. De jevnlige møtene fungerer godt. Her får høgskolen tilbakemelding fra studentene og praksisfeltet om deres vurdering av studiets relevans for yrkesfeltet, videre gir det mulighet til å fange opp yrkesfeltets behov for kompetanseutvikling.

Det inngår ikke praksis i alle høgskolens studier. Fagmiljøene har likevel kontakt med relevant yrkesliv gjennom seminarer, prosjektsamarbeid, studentprosjekter og alumniforeninger.

Styret har satt av midler til et felles prosjekt som skal se på mulighetene for bedre utnytting av praksis som læringsarena.

Samarbeid med høgre utdanningsinstitusjoner

Høgskolen i Oslo samarbeider med Universitetet i Oslo om masterstudium i journalistikk og i nettverks- og systemadministrasjon. UiO er faglig ansvarlig for begge studiene.

HiO har inngått et samarbeid med Universitetet for miljø og biovitenskap. Denne avtalen har som hovedformål å gi mulighet til å etablere og utvikle samarbeidsområder innenfor undervisning og forskning, der begge institusjonene kan få en mer optimal utnyttelse av fagressursene. Samarbeid om masterstudium i økonomi og administrasjon, med UMB som faglig ansvarlig, startet opp i 2006. Det planlegges samarbeid innenfor flere fagområder.

Høgskolen samarbeider med Samisk høgskole om masterstudium i duodji. Studiet gjennomføres ved Samisk høgskole, Høgskolen i Oslo har eksamensrett og er faglig ansvarlig for studiet.

Høgskolen i Oslo har hatt et samarbeid med Høgskolen i Gjøvik om videreutdanning i stråleterapi. Det er Høgskolen i Oslo som har det faglige ansvaret. Utdanningen er eksternt finansiert. Det siste studentkullet ble uteksaminert våren 2006. Høsten 2006 etablerte Avdeling for helsefag samarbeid med Høgskolen i Bergen om videreutdanning i stråleterapi. Det ble tatt opp studenter høsten 2006.

Høgskolen deltar i samarbeidsprosjektet HiNorge om utvikling og drift av et bachelorstudium for tospråklige lærere. Dette tiltaket ledes av Høgskolen i Hedmark.

Delmål 1.2: HiO skal ha et bredt spekter av masterstudier og forberede flere doktorgradsstudier med sikte på at høgskolens studenter skal gis mulighet til høgre grads studier ved HiO

Resultatmål 1.2.1: HiO skal ha 12 masterstudier ved utgangen av 2006 som er relevante for høgskolens bachelorkandidater

Høgskolen i Oslo hadde ved utgangen av 2006 13 masterstudier. Tre av disse tilbys i samarbeid med andre institusjoner. Masterstudium i journalistikk og masterstudium i nettverks- og systemadministrasjon tilbys i samarbeid med Universitetet i Oslo, masterstudium i økonomi og administrasjon tilbys i samarbeid med Universitetet for miljø og biovitenskap.

Masterstudium i biomedisin ble akkreditert av NOKUT og godkjent etablert av Kunnskapsdepartementet i 2006.

Søknader om akkreditering av nye masterstudier

Høgskolen i Oslo sendte fire søknader om akkreditering av masterstudier til NOKUT i 2006. Søknadene gjelder masterstudium i familiebehandling, i energi og miljø, i rehabilitering og i styring og ledelse. Ingen av søknadene er sluttbehandlet av NOKUT.

Flere masterstudier er under utvikling. I 2007 planlegges det å sende søknader om akkreditering av masterstudium i psykisk helsearbeid, læring og IKT og i journalistikk.

Det er ønskelig å få oversikt over hvor mange av HiOs egne bachelorkandidater som søker seg direkte videre til masterstudiene. For flere av studiene har det imidlertid ikke vært mulig å framskaffe tall for dette for 2006, men det kan nevnes at på masterstudiet i formgivning, kunst og håndverk kom seks av totalt 14 nye studenter direkte fra bachelorstudiet.

Delmål 1.3: Høyskolene skal bruke det internasjonale kunnskapstilfanget i utformingen av studietilbudene.

Resultatmål 1.3.1: HiO skal øke bruken av komparativ og internasjonal kunnskap i litteratur og undervisning i studiene

HiO anskaffet sin første internasjonale, digitale fulltekstdatabase for tidsskriftartikler i 1998, og har målt antall søk (oppslag) årlig. I 2006 ble antall søk målt til 204 706, en økning på 38 % fra 2005 og 143 % fra 2004. I 2006 ble det nedlastet (til PC eller printer) 27646 artikler. Dette er på nivå med 2004, men en nedgang fra 2005. Målet har vært å øke bruk av disse litteraturkildene, og tallene er gode for de siste 3-4 årene.

Fra 2002 har HiO registrert antall undervisningstimer i litteratursøk innenfor ordinær undervisning. I 2006 var dette på 513 timer. Det er en økning på 6 % fra 2005 og 28 % siden 2004.

Undervisning i litteratursøk/informasjonskompetanse:

Undervisning i litteratursøk/informasjonskompetanse er spesielt vektlagt innenfor utdanninger i helse- og sykepleierfag. Avdeling for sykepleierutdanning tar ut hele 172 av de omtalte 513 timene, og her blir litteratursøk i undervisningen lagt inn som en del av

studieoppgavene gjennom alle moduler i den 3-årige bachelorutdanningen. Ved Avdeling for helsefag får alle førsteårsstudenter slik undervisning, gjennomført i grupper. En undersøkelse ved Avdeling for sykepleierutdanning i 2005, viste at studenter som fikk dette tilbudet hadde bedre prestasjoner på dokumentasjon av kildebruk og kvalitet på oppgaver hvor bruk av tidsskriftartikler inngikk.

Ved Avdeling for journalistikk, bibliotek og informasjonsfag inngår denne type undervisning som en naturlig del av profesjonsutdanningen. Dette omfanget er ikke inkludert i tallet 513 timer.

Data for bruk av internasjonalt litteratur (på originalspråk) som pensum, er lite tilgjengelig, men det kan med stor sannsynlighet fastslås at alle studier har pensum på engelsk. På utviklingsstudiene er det et naturlig stort innslag av internasjonal litteratur, og første studieår har ca 40 % av pensum på engelsk. I 4. og 5. semester av dette studiet er det også tilrettelagt for undervisning på engelsk.

Ved førskolelærerutdanningen arbeides det målrettet med å øke omfanget av engelskspråklig litteratur i fag- og studieplaner. Ved samme utdanning er det nedsatt et utvalg som skal gjennomgå og kvalitetssikre pensumlitteraturen i pedagogikk.

Flere avdelinger har ulike tilbud på grunnleggende undervisning i IKT som inngår som en naturlig del av begrepet informasjonskompetanse. Spesielt nevner vi allmennlærerutdanningen der er det tilbud om ca 65 undervisningstimer i IKT pr. student i løpet av de 2 første studieårene. Det er i tillegg utviklet nettbasert undervisningsmateriale, som studentene skal arbeide med i for- og etterkant. Målet er en integrering tilsvarende 30 studiepoeng i hele allmennlærerutdanningen. Også ved førskolelærerutdanningen er det et tilsvarende tilbud med omfang på 55 timer.

1.2 Kvalitetsutvikling av utdanningstilbudene

Delmål 1.4: Høgskolene skal sørge for at flere studenter gjennomfører studiene på normert tid

Resultatmål 1.4.1: HiO skal ha økt gjennomstrømming av studenter, og skal ha iverksatt tiltak på områder med svak gjennomstrømming av studenter

Høgskolen hadde en nedgang i studiepoengproduksjon fra 2005 som var større enn forventet, nedgangen var spesielt stor for allmennlærerutdanningen. Én forklaring er at opptaket til allmennlærerutdanningen ble redusert med 30 fra 2005, men det har også dessverre vært et uvanlig og uforutsett stort frafall i dette studiet. Endring for enkeltutdanninger kan sannsynligvis forklares med endring i opptakstall og strukturelle endringer som ble foretatt i forbindelse med kvalitetsreformen. Nedgangen ved bachelorstudiet i tannteknikk skyldes for eksempel flytting av eksamen fra høst 2006 til vår 2007.

Kandidattallene har økt totalt sett, men med variasjoner mellom studiene. Eksempelvis var det en markant lavere kandidatproduksjon i bachelorstudiet i fysioterapi i 2006. Årsaken til dette er at årets avgangskull var lite fordi 20 studenter på kullet strøk i anatomi i første studieår, og valgte da å avslutte utdanningen.

Generelt sett har modulisering av studiene og flere emner med avsluttende vurdering i høstsemesteret, gitt jevnere eksamensbelastning for studentene og bidratt til god studieeffektivitet.

Hvis vi ser på tabell 3 b, fullføring på utvalgte utdanninger i hele 2006, har karaktersnittet gått noe opp for alle studiene bortsett fra ingeniørstudiene. Antall som har fullført på normert tid har økt mest for allmennlærerstudentene. Her kan det se ut til at det er en viss korrelasjon mellom karaktersnitt og fullføring, men ser vi på de andre studiene er det ikke mulig å se en slik korrelasjon, det er færre sykepleiere som har fullført på normert tid på tross av økt karakterkrav for å få opptak.

Nærmere om særskilte tiltak for å bedre gjennomstrømmingen

Høgskolen har satset på ulike former for studieforberedende kurs som et tiltak for å bedre gjennomstrømmingen. Søkere til sykepleier-, førskolelærer-, reseptar- og bioingeniørutdanningene fikk tilbud om et studieforberedende kurs i regi av Senter for flerkulturelt og internasjonalt arbeid.

Hvis vi ser nærmere på strykprosent ved HiO, er den høyest ved Avdeling for ingeniørutdanning og Avdeling for sykepleierutdanning. For å minske stryk på ingeniørstudiene, har avdelingen satset på betydelig bruk av studentassistenter. Det er videre opprettet ekstra grupper og tilleggsundervisning i sommerferien og i forbindelse med ny og utsatt eksamen, i fag med stor strykprosent. Dette gjelder særlig i de realfaglige grunnlagsfagene.

Avdeling for sykepleierutdanning hadde i 2006 satt av øremerkede ressurser til veiledning av studenter med forsinket studieprogresjon i første, andre og tredje studieår i bachelorstudiet. Veilederne arbeider i et team og følger spesielt opp de studenter som sliter med å følge studiet, både minoritetsstudentene og andre som av ulike grunner har problemer. Frafallet av studenter i 1. studieår har dessverre økt. Det er derfor igangsatt systematisk registrering av årsaker til at studenter slutter. Det er fadderordning for alle studenter i 1. studieår, og førsteårsstudentene har en fast veileder gjennom hele året for å få bedre kontinuitet. Videre er det fra 2007 planlagt et opplegg for å få studentene bedre og raskere i gang med studiene fra starten av. I tillegg har avdelingen de siste årene avsatt ca 30 prosent stillingsressurs til å arbeide med endringer i studieopplegget i medikamentregning første studieår, for å redusere strykprosenten.

Det er arrangert forkurs i kjemi og elementær matematikk for bachelorstudentene i bioingeniørfag, farmasi og tannteknikk. Førsteårsstudentene i bachelorstudiet i radiografi er tilbudt forkurs i fysikk. I to av bachelorstudiene (radiografi og farmasi) er det satt inn ekstra veiledningsressurser for å bedre studiegjennomføringen for minoritetsstudenter. I begge studiene er veiledningsressursen knyttet til arbeid i laboratoriene. Et av studiene har engasjert andreårsstudenter til veiledning av førsteårsstudenter.

For lærerstudentene benyttes også studentassistenter til å gi støtteundervisning og holde kollokvier for nye studenter og studenter med svake resultater i enkelte fag. Videre gis støtte til studenter med minoritetsbakgrunn og til menn i utdanningen gjennom kontaktlærerordning til alle studenter, samt ekstra ressurser satt inn mot studenter med minoritetsbakgrunn spesielt. Kontaktlærerordningen har pågått fra 2003. Evaluering av denne ordningen på første avdeling i allmennlærerutdanningen viser at faglærerne synes de får fulgt opp studentene bedre nå enn tidligere. Studentene gir også god tilbakemelding på ordningen.

Samling av studenter med minoritetsbakgrunn i to klasser på heltidsstudiet i førskolelærerutdanningen og ekstra ressurser til norskundervisning og til etterlesing i disse to klassene på hvert trinn i utdanningen, er andre viktige tiltak.

Det har vært et spesielt fokus på å legge til rette for at mannlige studenter skal fullføre førskolelærerstudiet. Et av tiltakene er å samle de mannlige studentene i to klasser. Prosjektet Menn i barnehagen, møteplass for mannlige studenter, er et annet tiltak.

Som det framgår ovenfor, er det satt inn målrettede tiltak for de studentene og ved de fagene hvor behovet oppleves størst. Høgskolen er fortsatt ikke tilfreds med gjennomstrømmingen, men de igangsatte tiltakene får gjennomgående gode tilbakemeldinger, og det er vanskelig å vurdere hvordan gjennomstrømmingen hadde vært uten disse tiltakene.

Skikkethetsvurdering

Tabell 1.26

Type utdanning	Tvilmeldinger behandlet av institusjonsansvarlig	Saker behandlet i skikkethetsnemnda	Saker som fører til bare vedtak om ikke-skikkethet	Saker som fører til vedtak om både ikke-skikkethet og utestenging
Allmennlærer-utdanningen	1	0	0	0
Faglærer-utdanningen	0	0	0	0
Førskolelærer-utdanningen	2	0	0	0
Praktisk-pedagogisk utdanning	0	0	0	0

I forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning fastsatt av Kunnskapsdepartementet 30. juni 2006 er det bestemt at også studenter i helse- og sosialfagutdanninger skal omfattes av skikkethetsvurdering. Disse er ikke satt inn i tabellen for 2006. Det er for kort tid siden bestemmelsen trådte i kraft for denne gruppen til at det har kommet opp saker om skikkethet så langt.

Det er et mål å behandle slike saker på lavest mulig nivå i institusjonen. Svært mange saker som kunne vært behandlet som tvilmeldinger, blir behandlet som del av løpende skikkethetsvurdering der institusjonsansvarlig kan være informert eller ha fungert som diskusjonspartner for hvordan saken bør behandles. Utfallet av disse sakene er som oftest at studenten enten veiledes ut av studiet, eller får ikke godkjent deler av studiet grunnet faglige vurderinger. Studenten kan også selv velge å slutte når kravene for hva som må til for å bestå/fortsette studiet blir tydeliggjort.

I tillegg til arbeid med studentsaker, holder institusjonsansvarlig orienteringsmøter for de ulike utdanningene som inngår i skikkethetsvurdering. I 2006 ble det særlig arbeidet med informasjon og rådgivning til helse- og sosialfagutdanningene. Det er avholdt møter for å diskutere hvordan bestemmelsen skal praktiseres ved HiO på tvers av de ulike utdanningene. HiO har en spesiell utfordring, i og med at det skal være bare én institusjonsansvarlig, og det er mange utdanninger som omfattes av forskriften.

1.3 Internasjonalisering

Delmål 1.5: HiO skal ha et helhetlig kvalitetssikringssystem

Resultatmål 1.5.1: HiO skal ha akkreditert kvalitetssikringssystem som gir grunnlag for videre utvikling

Høgskolens kvalitetssikringssystem ble akkreditert av NOKUT i februar 2006. Hver avdeling og enhet i høgskolen har utviklet sitt delsystem med utgangspunkt i felles grunnlagspremisser fastsatt av styret. Samlet rapport om utdanningskvalitet legges fram for styret årlig. Både selve kvalitetsarbeidet og rapporteringen er under kontinuerlig utvikling. Komiteen som evaluerte HiOs kvalitetssikringssystem ga anbefalinger for videre utvikling av kvalitetsarbeidet knyttet til praksis i studiene, målet om å være en flerkulturell høgskole og institusjonelle føringer for arbeidet med det totale læringsmiljøet. Det arbeides med videre oppfølging og utvikling av områdene.

I tillegg påpekte NOKUTs styre at det vurderte det som formålstjenlig for den videre utvikling av HiOs kvalitetssikringssystem at systemet utvikles i retning av et mer enhetlig system for hele institusjonen. HiO ser det som hensiktsmessig å videreføre den desentraliserte modellen i kvalitetsarbeidet. Erfaringen så langt er at det eierskapet den enkelte aktør opplever, er helt nødvendig for at arbeidet skal få reell betydning i utviklingen av det enkelte studium, emne og studiesituasjon for den enkelte student. Det arbeides imidlertid kontinuerlig med å utvikle et rapporteringsformat som kan gi styret den nødvendige innsikt i kvaliteten og arbeidet med utvikling av denne i alle deler av virksomheten. Styret vedtok ved behandling av rapport om utdanningskvalitet for 2005-2006 at det neste år skal legges fram en kortere og mer analytisk samlet rapport.

Ekstern evaluering av utvalgte utdanninger er en del av kvalitetssikringen. Ekstern evaluering av bachelorstudiet i ingeniørfag – energi og miljø ble slutført i 2006. Styret sa seg tilfreds med evalueringen, det eksterne utvalgets arbeid og med de tiltak som Avdeling for ingeniørutdanning har iverksatt og planlegger å iverksette for å bedre kvaliteten på studiet.

Styret fastsatte at bachelorstudiet i sykepleie, deltid og bachelorstudiet i informasjonsteknologi skulle evalueres i 2006. Evalueringene er ikke avsluttet.

Som del av kvalitetssikringssystemet er det utviklet en håndbok for administrative prosedyrer. Ressurs til drift og vedlikehold av denne videreføres.

Delmål 1.6 HiO skal ha et bredt spekter av studentaktive lærings- og vurderingsformer

Resultatmål 1.6.1 HiO skal ha god variasjon i lærings- og vurderingsformer tilpasset og relevante for de ulike studiene

Lærings- og vurderingsformer fastsettes med utgangspunkt i det enkelte studiums læringsmål. Dette er sentrale elementer i evaluering av studiene. Mindre endringer gjøres av den enkelte lærer eller gruppe av lærere på bakgrunn av tilbakemeldinger fra studentene. Større endringer som krever revidering av fag- eller studieplan, legges fram for avdelingsstyret og eventuelt styrets studieutvalg.

Ved en gjennomgang av fag- og studieplaner ser en at det er et stort mangfold i så vel lærings- som vurderingsformer i HiO. Både innad i det enkelte studium og totalt i høgskolen er det store variasjoner. Våren 2006 foretok administrasjonen en kartlegging av vurderingsformer, noe som viste et stort mangfold. Denne kartleggingen vil bli fulgt opp med en vurdering av om det skal reduseres noe på den enkelte utdanningsvalg av vurderingsformer.

Sensorordning

Høgskolen i Oslo har ikke fastsatt sentrale bestemmelser om sensorordning. I forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo og i rundskriv om etablering av studier og arbeid med og godkjenning av fag- og studieplaner er det slått fast at fag- og studieplaner skal inneholde bestemmelser om bruk av sensor for det enkelte fag og studium. I nevnte rundskriv er det gitt eksempler på ulike måter ekstern sensor kan benyttes. Sensorordninger i det enkelte studium godkjennes som del av godkjenning av fag- eller studieplan.

Sensorer utgjør en viktig del av arbeidet med kvalitetssikring av studiene. I tillegg til å foreta sensur av enkeltstudenters arbeider, deltar sensorer i kvalitetssikring av eksamensoppgaver, fastsetting av vurderingskriterier og drøfting av faglig nivå.

Tilbakemeldinger fra eksterne sensorer i form av for eksempel sensorrapporter inngår som et grunnlag for den årlige rapporten om kvalitetsarbeid og utdanningskvalitet til styret.

HiO vil vurdere om det skal fastsettes overordnede bestemmelser om bruk av sensor.

Utdanningsplaner

Utdanningsplanen gir studentene en lettfattelig oversikt over hvilke elementer som inngår i studiet og hvilket regelverk de bør kjenne til. Utdanningsplanene brukes som redskap for oppmelding til eksamen ved at studentene må registrere sin utdanningsplan innen en gitt frist hvert semester. Hovedvekten av studentene bekrefter sin utdanningsplan innen gjeldende frister. I tillegg oppdateres utdanningsplanene gjennom studieåret på basis av endringer i studentenes studieprogresjon. Ved endring av progresjon utarbeides det, i samarbeid med studenten, et tilrettelagt studieløp. Tilrettelagte studieløp registreres i utdanningsplanen.

Delmål 1.7: Høyskolene skal samarbeide internasjonalt om utdanning

Resultatmål 1.7.1: HiO skal øke antallet samarbeidsprosjekter som gjelder kurs og studieprogram

I Handlingsplan for internasjonalisering heter det at HiO skal ha to til tre felles studieprogrammer med internasjonale institusjoner innen 2007. Målet er nådd. HiO koordinerer to programmer og er deltaker i to andre.

Innenfor helsefagene er det samarbeid med europeiske partnere om flere intensivkurs som ble holdt i Belgia, Nederland, Latvia, England, Danmark og på Island. Både studenter og lærere deltok på disse kursene. Intensivkursene er prosjekter som går over flere år. Faglig fokus og kurssted skifter fra år til år. Partnerne er medlemmer i større helsefaglige nettverk i Norden og Europa.

Resultatmål 1.7.2: HiO skal etablere "twinning"-kontrakt med minimum tre bibliotek/læringscentre ved utenlandsk lærested

Plan for "twinning"-program:

Det arbeides med en plan for hvordan mulige kandidater skal avgrenses med tanke på arbeidsområder og geografisk tilhørighet. Det ble ikke tatt kontakter i løpet av 2006.

Delmål 1.8: HiO skal ha økt mobilitet for studenter og tilsatte

Resultatmål 1.8.1: HiO skal ha økt utveksling av vitenskapelig tilsatte

Mobiliteten for vitenskapelig tilsatte går fram av tabell 3.5. Tallene er nesten identiske med tallene fra 2005. Antall utreisende i 2006 var 158 personer, mot 159 i 2005. Antall innreisende i 2006 var 72, mot 73 i 2005. Selv om det skulle være ønskelig med en økning i mobiliteten blant tilsatte, må vi si oss tilfreds med det tallmessige resultatet, ettersom vi har hatt en sterk økning i mobiliteten de siste årene. Når det gjelder fordeling på programmene, registrerer vi at mobiliteten innen Sokrates/Erasmus har økt. Dette er positivt, ettersom det er viktig å øke kontakten mot Europa både når det gjelder FoU og utdanning.

Resultatmål 1.8.2: HiO skal ha 15 % studentutveksling av et årskull med utvekslingsperioder på minimum seks uker innen utgangen av 2007

Studentmobilitet over tre måneder går fram av tabell 1.9. Tabellen viser en liten oppgang i antall studenter ut og inn sammenlignet med tallene for 2005. I 2006 hadde HiO en mobilitet på 391 studenter, tilsvarende tall for 2005 var 380. Det har vært en økning når det gjelder utreisende studenter fra 199 i 2005 til 227 i 2006, og en liten nedgang i innreisende studenter fra 181 i 2005 til 164 i 2006. Noe av dette skyldes et midlertidig bortfall av et engelskspråklig tilbud.

Studentmobilitet under tre måneder teller 198 studenter, dvs. 192 ut og seks inn. Tallene har holdt seg på om lag samme nivå de tre siste årene. Utvekslingen under tre måneder er stort sett praksisopphold i utlandet for helsefag-, sosialfag- og lærerstudenter. Oppholdet er gjerne på seks til elleve uker. En del av praksisutvekslingen er også på mer enn tre måneder, men stort sett tillater ikke fagplanene praksisopphold over tre måneder.

HiOs mål er at 15 % av et årskull skal ha en utveksling på minimum seks uker. I 2006 sendte HiO ut 311 studenter i en periode på seks uker eller mer. Dette utgjør 10,3 % av et årskull. De siste tre årene har denne prosentandelen stort sett holdt seg på samme nivå. Det er sannsynlig at det må en mer aktiv tilrettelegging til i bachelorstudiene dersom denne prosentandelen skal øke.

Resultatmål 1.8.3: Alle gradsstudier ved HiO skal arbeide for å ha et semestertilbud på engelsk tilsvarende 30 studiepoeng innen 2007

HiO produserte totalt 925 studiepoeng på engelsk i 2006, i 2005 var det 908 studiepoeng. Dette dekker ikke et semestertilbud i alle gradsstudier. Alle avdelingene har tilbud på engelsk, og tilbudet har økt jevnlig hvert år. Det arbeides med utvikling av tilbud som kan dekke flere bachelorstudier. Dette gjelder særlig helse- og sosialfagene. Alle avdelingene har nå ett eller flere semestertilbud på engelsk. HiO tilbyr totalt tre masterstudier på engelsk.

Delmål 1.9: Høyskolene skal utvikle gode ordninger for godkjenning og innpassing av utdanning fra utlandet, og de skal arbeide for å oppnå ECTS-sertifisering og sertifisering av ordningen med vitnemål (Diploma Supplement Label)

Resultatmål 1.9.1: HiO skal arbeide for å oppnå ECTS-sertifisering innen utgangen av 2008

HiO har gjennomgått kriteriene for ECTS-sertifisering i forhold til nåværende oppbygning av fag- og studieplaner og i forhold til HiOs studieinformasjon på engelsk. Kravene til sertifisering deles i tre hovedgrupper: 1. Informasjon om institusjonen, 2. Generell informasjon til studenter, 3. Informasjon om gradsprogrammene. HiOs informasjon (på norsk og engelsk) tilfredsstiller sannsynligvis kravene til de to første hovedgruppene, mens det er en del mangler når det gjelder detaljer i informasjon om gradsprogrammene. All informasjon som blir laget på engelsk om gradsprogrammene, følger nå malen for ECTS-sertifiseringen, slik at HiO gradvis får en programinformasjon som fyller kravene. Kravene er svært detaljerte. Dette er sannsynligvis grunnen til at det er svært få sertifiserte institusjoner i Europa, hvorav bare én i Norge.

Resultatmål 1.9.2: HiO skal oppnå DS-label innen utgangen av 2006

HiO sendte inn søknad om DS-label i 2006. Søknaden ble avslått med den begrunnelse at innledningen i DS-dokumentet var endret i forhold til den opprinnelige teksten. Endringen var gjort av norske myndigheter. HiO vil sende en ny søknad om DS-label innen neste søknadsfrist i 2008. Det er ingen utlysning i 2007.

Nye Erasmus-avtaler 2006:

Avdeling for estetiske fag: Universität der Künste Berlin, Tyskland, University of Huddersfield, England.

Avdeling for helsefag: CVU Øresund, Sverige, Technologiko Ekpedeftiko Idrima, Hellas, University of Derby, England, University of Salford, England.

Avdeling for ingeniørutdanning: Universidad Polytechnica de Madrid, Spania.

Avdeling for lærerutdanning: Hogeschool Antwerpen, Belgia, Katholieke Hogeschool Limburg, Belgia, Katholieke hogeschool Leuven, Belgia, Univerzita Pardubice, Tsjekkia, Universitat Hamburg, Tyskland, Jellum Statsseminarum, Danmark, N. Zahles Seminarium, Danmark, Mondragon Unibertsitatea, Openbaar Lichaam Hogeschool Drenthe, Nederland, Dolnoslaska Szkola Wyzsza Edukacji, Polen, Hogskolan i Gavle og Hogskolan i Kalmar Sverige.

Senter for flerkulturelt og internasjonalt arbeid: University of East Anglia, England.

Avdeling for samfunnsfag: Fachhochschule St. Gallen, Sveits, Fachhochshule Munster, Tyskland, Kulkerskedelmi Foiskola, Ungarn, Institute of Technology, Sligo, Irland, Lunds Universitet, Sverige.

Avdeling for sykepleierutdanning: Sygeplejeskolen i Storstroms Amt, Danmark.

Nye bilateral avtaler 2006:

Canada: University of Alberta.

Kina: University of International Business and Economics, Beijing.

Sør-Afrika: University of Cape Town, Cape Peninsula University of Technology, Nelson Mandela Metropolitan University, Port Elizabeth, University of Kwa-Zulu Natal, Durban.

1.4 Læringsmiljø

Delmål 1.10: Hogskolene skal sikre det fysiske og psykisk læringsmiljøet og legge til rette for at funksjonshemmede kan studere ved institusjonen.

Resultatmål 1.10.1: HiO skal ha veilednings- og støttetjenester av høy kvalitet

Tjenester ved læringssettene (omfatter bibliotek, AV, arbeidsplasser for studentene):

Ved læringssettene utfører studentassistenter IT- og AV-støtte. Assistentene er rekruttert blant hogskolens egne studenter, og er plassert i studentenes arbeidsarealer, og er tilgjengelig i settenes opningstider. Ordningen er en suksess med stor etterspørsel, og er blitt gradvis utvidet.

Læringssettene arbeider ogsa med a bedre kontakten med lærerne ved a etablere en ordning med avdelingsvise kontaktbibliotekarer. Ordningen er enna ikke i full drift, og det er for tidlig a vurdere effekten.

I lopet av 2006 ble arbeidet med a forsterke forskningsbibliotek-tjenestene prioritert, bl.a. ved a dokumentere og synliggjore behov for tilgang til digitale forskningsressurser. Som en folge av dette ble det inngatt flere nye databaseavtaler via ABM-utvikling pa basis av konkrete henvendelser fra avdelingene. Oppstart av ph.d-utdanning i profesjonsstudier bidro klart til a synliggjore et voksende behov, og denne utdanningen ble spesielt tilgodesett ved at en avsetning av strategimidler for 2007 ble oremerket slike anskaffelser. Fra 1.1.2007 har HiO fatt mer enn en fordobling av tilgjengelige digitale tidsskrifter sammenlignet med 2005. Etter dette har hogskolen kommet opp pa et langt sterkere niva nar det gjelder tilgang pa kvalitetssikrede forskningsartikler.

Resultatmål 1.10.2: HiO skal ha et helhetlig, estetisk og inkluderende læringsmiljø, og tilrettelegge for god studentvelferd

Opplæring i AV-utstyr

Det gis jevnlig kurser for ansatte i bruk av AV-utstyr i auditorier og klasserom, men flere års erfaring med tekniske problemer i forelesningssammenheng, medførte at HiO i 2006 tilsatte en romkoordinator som førstelinjeassistanse i de store undervisningsrommene.

Vedkommende tar "brannsløkking", og tilkaller AV- og/eller IT-ingeniører ved større feil. Ordningen har virket meget bra, og blir videreført.

Tilgjengelighet, omfang og utforming av studentarbeidsplasser og grupperom

Læringsmiljøutvalget fremmet i 2006 et forslag for styret om bedre kartlegging av bruk og omfang av studentarbeidsplasser. En undersøkelse vil bli gjennomført i 2007.

Fronter

Ved HiO benytter i dag drøyt 90 % av alle grunnutdanningsstudenter læringsstøttesystemet Fronter. På en typisk hverdag (mandag til torsdag) har 11 000 til 12 000 brukere logget seg inn i Fronter minst én gang, men også i helgene (søndager) anvendes system mye med typisk rundt 6-7000 innlogginger. Vi vet at mye av denne bruken skyldes at studenter går inn for å se etter nyheter, endringer i timeplaner, e-post, nye dokumenter eller lignende. Flere dokumenter lastes opp rundt eksamenstider, men forøvrig er bruken relativt stabil gjennom året. Etter noen vanskelig oppstartsår med denne typen systemer, har HiO i dag høy og stabil bruk.

Med stor spredning i type undervisning og antall studenter ved ulike utdanninger varierer også bruken av Fronter sterkt, fra primært å være en elektronisk oppslagstavle til å være arena for studentaktivitet. Som et generelt trekk kan vi likevel si at forelesere tilgjengeliggjør sine notater og presentasjoner gjennom Fronter mer enn de tidligere har gjort gjennom åpne nettsider eller på papir

Studentservice og informasjon, studieløpsveiledning, karrieresenter

Som et ledd i forbedring av det totale læringsmiljøet er HiO opptatt av å styrke veilednings- og informasjonstilbudet. Avdelingene legger i stadig større grad vekt på den faglige veiledningen i oppfølgingen av studentene, og det brukes nå flere ressurser til dette arbeidet enn tidligere. Eksempelvis kan det nevnes at studiegruppene innen sykepleierstudiet det første året har en fast veileder gjennom hele året. I allmenn- og førskolelærerutdanningene har alle studenter kontaktlærere å forholde seg til.

Fra 1. januar 2006 etablerte HiO et sentralt servicesenter, Studentservice, for å bedre informasjons- og veiledningstilbudet generelt. Samtidig ble det igangsatt et samarbeidsprosjekt med studentsamskipnaden om et karrieresenter. Erfaringene med disse to enhetene er så langt svært positive.

Læringsmiljøutvalg (LMU)

HiO oppnevnte høgskolens Læringsmiljøutvalg i 2002, ledet av vekselvis student og ansatt annethvert år. Utvalgets hovedoppgaver de første årene har vært befaringer i læringsarealer og vurdering av læringsmiljørelaterte forhold i avdelingenes rapporter om utdanningskvalitet. Befaringer er utført sammen med stedlig ledelse, studenter og driftspersonale. Befaringene har medført dokumentering av uheldige forhold, vurdering av ansvarsforhold og

tilbakerapportering på tiltak. I 2006 ble høgskolens kvalitetssikringssystem godkjent av NOKUT. Merknader knyttet til bl.a. LMUs arbeid, medførte at utvalget startet et arbeid i 2006 for å finne flere konkretiserbare og målbare forhold som kunne rapporteres på årlig basis.

Høgskolens systematiske arbeid med læringsmiljøet inngår i kvalitetssikringsarbeidet. Kvalitetssikringssystemet omfatter blant annet en årlig rapport til styret om kvalitetsarbeid og utdanningskvalitet. I den forbindelse rapporterer avdelinger/enheter (også) om systematisk arbeid med å ivareta læringsmiljøet, herunder studentenes fysiske og psykososiale arbeidsmiljø. Rapportene vurderes av LMU med hensyn på læringsmiljørelaterte forhold. På bakgrunn av 2006-rapportene konkluderte LMU med at det er behov for et bedre datagrunnlag for læringsmiljøarbeidet, særlig når det gjelder omfang, kvalitet og bruk av studentarbeidsplasser, og foreslo en rekke kartleggingstiltak. Høgskolens styre drøftet saken, og sluttet seg til LMUs forslag til tiltak, og ba samtidig om en melding om virksomhet og tiltak knyttet til det psykososiale læringsmiljøet.

Konsulenttjenesten for funksjonshemmede studenter v/HiO tar i mot og følger opp funksjonshemmede studenter, kartlegger behov, vurderer ulike løsninger sammen med student/avdeling/drift/læringscenter og koordinerer studentenes støtteapparat i forhold til pedagogisk/fysisk tilrettelegging. Konsulenttjenesten bidrar også til at universell utforming er retningsgivende i planarbeid knyttet til utforming av nye bygg, ved oppgradering av eldre lokaler og ved nyanskaffelser av større omfang knyttet til læringsmiljøet.

Hovedmål 2: Universiteter og høyskoler skal oppnå resultater i forskning og faglig- og kunstnerisk utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet

1.5 FoU-virksomhet generelt

Delmål 2.1: De statlige høyskolene med profesjonsutdanning skal medvirke til profesjonsrettet forskning, utviklingsarbeid og kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet i regionene

HiO etablerte i 2006 en ny administrativ enhet, FoU-enheten, som skal bidra til å kvalitetssikre og øke omfanget av søknader rettet mot bl.a. NFR og EU. Sammen med Enhet for nyutvikling som arbeider med innovasjonsprosjekter og lederne for høgskolens tre tverrfaglige forskningsprogrammer, samt avdelinger og sentra, arbeides det nå bevisst på å oppfylle intensjonene i delmålet, men det er for tidlig å vurdere effekten av denne innsatsen.

Avdelingene rapporterer om en rekke samarbeidsprosjekter med regionale aktører. Hovedtyngden av aktørene er knyttet til offentlig virksomhet med skole og helsesektoren som viktigste kontakter. Det er imidlertid også samarbeid med mange næringsaktører fra privat sektor i form av prosjektsamarbeid med flere fagmiljøer.

Høgskolen har prosjekter knyttet til helseforetak som Sykehuset Buskerud, Aker Universitetssykehus (2 prosjekter), Sykehuset Østfold Sarpsborg og Ullevål Universitetssykehus (3 prosjekter). Innen velferd er flere oppdrag knyttet til hhv Sosial- og

helsedirektoratet, Oslo kommune og bydelene, og en rekke ideelle organisasjoner og foreninger. I tillegg kommer prosjekter med hovedvekt på nasjonale samarbeidspartnere, både offentlige institusjoner og enkelte private firmaer. En del av disse prosjektene mottar tildelinger fra NFR.

Ved Avdeling for lærerutdanning rapporterer man 6 FoU-samarbeidsprosjekter for 2006, hvorav 5 mottar tildeling fra NFR. Avdelingen har et betydelig samarbeid med profesjonsfeltet innenfor barnehage- og skolesektoren. Dette innebærer at mange av medarbeiderne i sine FoU-prosjekter er involvert i samhandling med skoler og barnehager i Oslo-regionen. Avdelingen har i 2006 prioritert tildeling av FoU-ressurser til denne type prosjekter som et satsningsområde. Avdeling for estetiske fag har inngått en avtale med Akershus fylkeskommune om evaluering av fylkets deltagelse i prosjektet "Den Kulturelle Skolesekken". Avdeling for Journalistikk, bibliotek og informasjonsfag melder om et oppdrag for Deichmann bibliotek om flyttingen av Deichmann til Vestbanen og bl.a. deltagelse i prosjektet Place som innebærer et forskningssamarbeid med Universitetet i Tromsø og Arkitekthøgskolen. Videre har man et oppdrag for Oslo kommune om kartlegging av bruk av skolebibliotek i grunnskole og videregående skole i Oslo.

Senter for profesjonsstudier (SPS) har flere prosjekter i 2006 knyttet til profesjonsfeltet hvor 7 mottar støtte fra NFR.

Det vises for øvrig til resultatmål 2.1.1

Resultatmål: 2.1.1: HiO skal øke omfanget av FoU-oppdrag i samarbeid med regionale aktører

Totalt for HiO er omsetningen til eksternt finansierte FoU-prosjekter ca 3 mill.kr lavere i 2006 enn i 2005. Samtidig er omsetning på eksternt finansiert virksomhet fra kommunal og fylkeskommunale etater økt med ca 8 mill kr fra 2005 til 2006. dette kan indikere en større fokusering i 2006 på eksterne oppdrag mot offentlig sektor. Deler av disse oppdragene har også FoU-innretning.

Resultatmål 2.1.2.: HiO skal utdanne doktorgradskandidater i profesjonsstudier

Det er tatt opp 7 nye stipendiater på HiOs ph.d.-program i profesjonsstudier i 2006. Til sammen har programmet 13 stipendiater hvorav 8 er kvinner. Første opptak fant sted i 2005, og første disputas er forventet høsten 2007. Det er for tidlig å vurdere gjennomstrømming i programmet.

Delmål 2.2: Høyskolene skal bruke det internasjonale kunnskapstilfanget i forskningen og utviklingsarbeidet

Resultatmål: 2.2.1: HiO skal ha en jevnlig økning i innlån av litteratur opp mot universitetsnivået

Innlån er definert som litteratur innlånt fra andre bibliotek – nasjonalt eller internasjonalt. Det er en karakteristisk forskjell mellom andelen innlån av totalt utlån ved universiteter og statlige høyskoler, med snitt-tall på hhv 6,8 og 5,5 % i 2005. Innlånet er en god indikasjon på litteraturbehov fra forskere og masterstudenter.

Totalt ble det i 2006 lånt inn 13032 dokumenter til HiO fra andre norske og utenlandske bibliotek, hhv 6799 bøker og 6233 tidsskriftartikler. Dette er en økning på 11 % fra 2005 og

20 % fra 2004. Innlånet utgjorde 6,0 % av totalt utlån ved høgskolen i 2006. Det har vært jevn økning i denne andelen siden 2004. Utviklingen ved HiO er positiv i forhold til dette.

Resultatmål 2.2.2.: HiO skal heve kvaliteten på forskningsbibliotek tjenestene

Antall tilgjengelige databaser med forskningskarakter, var 32 ved utgangen av 2006. Det er en økning på 2 siden 2005. Antall digitale fulltekstabonnement (tidsskrifter) økte fra 4755 til 6776. Digitale abonnement utgjør nå 92 % av tidsskriftporteføljen. Dette er en positiv utvikling. Flere nye avtaler er tegnet fra og med 2007. Disse omfattes ikke av disse tallene. Vedrørende bruk vises det til resultatmål 1.3.1.

I 2006 ble det utført en forundersøkelse på behov for forskningsbibliotek tjenester blant utvalgte forskere ved HiO. Planen er å utføre denne i fullskala i 2007 for å skape et bedre grunnlag for beslutning om innkjøp og tjenesteutvikling.

Resultatmål 2.2.3: HiO skal øke internasjonal vitenskapelig publisering

Avlagte doktorgrader, jf. tabell 2.3

Ansatte ved HiO har avlagt 13 (11 kvinner) doktorgrader i 2006 mot 12 (9 kvinner) i 2005. Omfanget av avlagte doktorgrader er stabilt. Data for gjennomstrømming viser at HiO ligger på et gjennomsnittsnivå i tidsforbruk.

Vitenskapelig publisering

Omfanget av vitenskapelig publisering i 2006 er redusert i forhold til 2005. Vi mener dette hovedsakelig skyldes normale svingninger mht publiseringstidspunkt.

Støtteordninger for å bedre forskningsvilkårene

FoU-administrativ enhet ble opprettet i 2006 for å gi informasjon og veiledning til miljøer og enkeltforskere ved HiO som søker eksterne forskningsmidler. Enheten har for tiden tre og en halv ansatt. Enheten legger til rette for nettverksbygging, og bidrar til å kvalitetssikre søknader om eksterne midler og har knyttet til seg personer med kompetanse på internasjonaliseringsfeltet. Det er opprettet nettsider med søkerveiledning til EUs 7. rammeprogram og internasjonale forskningsmidler og et eget nyhetsbrev for internasjonalt orienterte forskere. Det er etablert et internasjonalt forum med administrativt ansatte fra HiOs avdelinger for å sikre at avdelingene får informasjon. Kontaktpersoner innen økonomi er blitt kurset i EUs økonomisystemer slik at det skal finnes en slik kompetanse ved HiO. Enheten vil arbeide videre med å heve kunnskap og kompetanse ved HiO om internasjonale spørsmål, blant annet ved egne seminarrekker om internasjonalt forskningssamarbeid. Enheten vil samarbeide med internasjonal avdeling ved UiO om administrative utfordringer knyttet til forskning og internasjonalisering.

Styret for HiO vedtok i 2003 å opprette 3 tversgående forskningsprogrammer. Disse ble etablert i 2005 med ved tilsetting av 3 professorer som forskningsledere. De tre programmene er: HOV (Helse og Velferd), KLOK (Kommunikasjon, Læring, Oppvekst og Kultur), TDM (Teknologi, Design og Miljø). Programmene har ikke fungert tilstrekkelig lenge til at vi kan vurdere effekten på en god måte. En sentral oppgave i 2006 har vært å utvikle programplaner. Disse vil først bli vedtatt av styret i 2007. Programlederne har i tillegg arbeidet for å etablere kontakt med fagmiljøene ved høgskolen. Ved siden av arbeidet innenfor sine ulike felt, er storbyproblematikk satt opp som et felles tema for alle tre

programmene. Dette gjenspeiles helt konkret i øremerking av at ni av rekrutteringsstipendene som ble utlyst i 2006 ble knyttet til storbyforskning. Målet er å utvikle storbyforskning som et sentralt overgripende forskningsområde ved HiO. Høgskolen tildelte for øvrig hvert forskningsprogram 1 mill kr i 2006 i såkornmidler for å stimulere til samarbeid mellom programmer og avdelinger. Se for øvrig under resultatmål 2.3.2.

Strategi for investering og tildeling av vitenskapelig utstyr

HiO har de siste årene prioritert investeringer og utstyr i forbindelse med innflyttinger i nye bygg. I noen grad har det i denne forbindelse også blitt anskaffet nytt vitenskapelig utstyr. De to siste årene er det forøvrig kun reservert 3 mill.kr årlig til investeringer utstyr som avdelinger og enheter har kunnet søke på. Innenfor denne summen er høyeste prioriterte tiltak tilgodesett

Det er betydelige investeringsbehov knyttet til høgskolens utdanninger som har laboratorier og generelt ellers til nyinvesteringer i IKT-utstyr. Høgskolen har på den ene siden prioritert å holde oppe en fellesbevilgning til anskaffelse av nødvendig laboratorieutstyr. Likeledes har det vært viktig å opprettholde nødvendig infrastruktur og moderne PC-utstyr for tilsatte og studenter.

I forbindelse med etablering av nye lokaler for Avdeling for ingeniørutdanning i Pilestredet 35, vil alle laboratorier bli plassert i nybygg. Det er lagt til grunn at utstyrsparken på laboratoriene samtidig skal bli oppdatert og modernisert så langt bevilgningene rekker. Det er regnet med en betydelig kvalitetsheving på ingeniørutdanningens laboratorier i 2007.

1.6 Doktorgradsutdanning

Høgskolen i Oslo fikk godkjenning for sin første doktorgradsutdanning i 2005 – et Ph-D.-program i profesjonsstudier. Programmet er derfor så vidt i gang, og det vises foreløpig kun til omtale under Resultatmål 2.1.2.

I tillegg har Høgskolen i Oslo et

Førstelektorprogram

Førstelektorprogrammet ved Pedagogisk utviklingscenter (PUS) representerer en institusjonell satsing på kompetanse innen utdanning, undervisning og læring i profesjonsutdanningene; pedagogisk utviklingsarbeid og utviklingsarbeid for/i yrkesfeltet. Det er samtidig et opplegg for individuell kvalifisering til førstelektor som tilsvarer kvalifiseringen til førsteamanuensis, men med en annen kompetanseprofil. Programmet går over 5 år på deltid, og startet opp våren 2002. Pr 31.12.2006 har programmet 26 deltagere hvorav 2 fra andre høgskoler. En deltaker har avsluttet programmet og har senere blitt funnet kvalifisert til førstestilling.

Nye doktorgradsavtaler, jf. tabell 2.1

Det er inngått 14 nye doktorgradsavtaler i 2006 mot 17 i 2005. 13 av avtalene i 2006 er innenfor høgskolens grunnbudsjett. På bakgrunn av at det ikke ble tilført nye stipendiatstillinger i 2006, er situasjonen akseptabel. 7 av avtalene er knyttet til HiOs eget doktorgradsprogram (profesjonstudier)

Samtlige doktorgradsavtaler, jf. tabell 2.2

Det er totalt 60 (38 kvinner) doktorgradsavtaler ved høgskolen ved utgangen av 2006 mot 61 i 2005. 51 avtaler er finansiert over høgskolens budsjett. Situasjonen er stabil og akseptabel.

Stipendiatstillinger

Høgskolen i Oslo har 25 stipendiatstillinger tildelt fra UFD, men finansierer 28 på grunnbevilgningen. Høsten 2006 ble 14 ledige stipendiatstillinger utlyst, hvorav 9 innenfor storbysatsingen. Pr 31.12.2006 er en del av disse stillingene ennå ikke besatt, men vil bli det i løpet av første halvår 2007.

13 stipendiatstillinger er nå tilknyttet ph.-d-programmet ved Senter for profesjonsstudier. Doktorgradsprogrammet i profesjonsstudier skal kvalifisere for forskning på profesjoner og profesjonell yrkesutøvelse og for annen virksomhet i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. 9 storby-stipendiater er tilsatt eller under tilsetning. De siste 9 skal forankres til et fagmiljø eller mastermiljø i en avdeling og knyttes til et av de tre forskningsprogrammene. Alle skal ha avdelingsovergrepene og programovergrepene koplinger. Disse to satsingene er forankret i HiO strategiplan, og uttrykker tyngdepunktene i satsingen framover.

1.7 Faglig ledelse

Delmål 2.3: Høgskolene skal styrke faglig ledelse og legge til rette for at profesjonsrettet forskning og utviklingsarbeid eller kunstnerisk utviklingsarbeid blir organisert i gode fagmiljøer.

Resultatmål 2.3.1: HiO skal ha ordninger som gir bedre styring av FoU-ressursene

Avdelingene har noenlunde sammenlignbar organisering av faglig ledelse i en samhandling mellom dekan, studieledere og FoU-koordinator/FoU-leder. I tillegg har enkelte avdelinger fora for faglig tilsatte hvor FoU-spørsmål tas opp. Flere avdelinger melder om at de har klare kriterier for hvordan forskningsinnsatsen skal fokuseres mot prioriterte områder for å skape sterkere forskningsmiljøer. Enkelte avdelinger har satt inn særskilte ressurser for å kvalitetssikre forskningsinnsatsen. Avdelingene gir inntrykk av at man har fungerende organisering av faglig ledelse. Et par avdelinger har inngått avtaler med krav og avgrensning av arbeidsoppgaver for enkelte faglige ledere.

Gjennomgående tildeler avdelingene FoU-tid etter kriterier som relevans for prioriterte satsingsområder, søkers dokumenterte gjennomføringsevne og kvalitet på søknad. Flere avdelinger forutsetter at det foreligger rapport fra tidligere prosjekter før ny FoU-tid tildeles. De viktigste virkemidlene som faglig ledelse har, synes å være fokus på klare kriterier for tildeling og at tildelt FoU-tid ikke skal være en automatisk rettighet.

Avdelingene har i 2006 arbeidet en god del med å skjerpe kravene til tildeling av FoU-ressurser og organisering av faglig ledelse. Tiltakene er rimelige nye, og ingen avdelingene gir kvalitative vurderinger av disse foreløpig.

Forum for forskningsledelse har jevnlig åpne møter hvor forskningsledelse debatteres. Innledere er normalt faglig leder fra andre UH-institusjoner.

Resultatmål 2.3.2: HiO skal øke omfanget av avdelingenes FoU knyttet til de 3 avdelingsovergripende forskningsprogrammene og SPS

Avdelinger og sentra har på den korte tiden kommet godt i gang med samarbeid med programmene, og det rapporteres allerede om en rekke samarbeidsprosjekter og konkret ressursinnsats. Senter for flerkulturelt og internasjonalt arbeid (SEFIA) har i 2006 valgt å prioritere prosjekter som kan relateres til KLOK-programmet ved tildeling av intern FoU-ressurs, men for øvrig er omfang av årsverk knyttet til forskningsprogrammene vanskelig å identifisere. En NFR-finansiert stipendiat er knyttet til programmet HOV.

Avdelingene har ved utgangen av 2006 7 stipendiater knyttet til doktorgradsutdanningen ved Senter for profesjonsutdanning.

Det meldes ikke om søknader sendt EU i 2006.

Forberedende arbeid med FoU-søknader til NFR, EU og andre

Flere avdelinger samarbeider med Forskningsprogrammene og FoU-enheten om utvikling av søknader til EUs 7. rammeprogram og med søknader om prosjektetableringsstøtte fra NFR. Disse miljøene og andre som er i ferd med å posisjonere seg i forhold til internasjonalt forskningssamarbeid har fått generelle råd om nettverksbygging, dannelse av konsortier og søknadsskriving og ikke minst informasjon om hvor de kan finne relevant informasjon eksternt og hos Forskningsrådet. FoU-enheten har ambisjoner om å være en brobygger mellom HiOs miljøer og Forskningsrådets EU-kontor, fordi det er lettere for EU-kontoret å forholde seg til en sentral administrasjon enn mange avdelinger. FoU-administrasjonen og ett av våre forskningsmiljøer og er invitert til Forskningsrådet for å presentere sin projektskisse til 7. rammeprogram.

Det foregår et arbeid med en søknad til forskningssamarbeid under EØS-finansieringsordninger fra TDM programmet. I tillegg arbeides det med PES-søknader og med en søknad om støtte under EUs kulturprogram. Det ble også søkt midler under BILAT-ordningen til Forskningsrådet, her ble et KLOK-prosjekt om samarbeid med Kina tildelt midler.

Det arbeides også med søknader rettet mot NFRs programområder "Strategisk Høgskoleprogram" (SHP) og "Virkemidler for regional utvikling (VRI). Søknadene skal sendes i 2007. Det arbeides godt med FoU-søknader, og spesielt vil vi nevne Avdeling for lærerutdannings to søknader til NFRs PEDISP-program, hvor begge ble innvilget (februar 2007). Tildelingen utgjør alene mer enn 50 % av "normal" årlig tildeling fra NFR til HiO. Avdeling for samfunnsfag fikk hele 8 FoU-søknader innvilget i 2006, fortrinnsvis rettet mot Sosial- og helsedirektoratet.

Høgskolen i Oslo er i en overgangsfase når det gjelder organisering av faglig ledelse, og det kan derfor medføre en naturlig tilbakeholdenhet i forhold til å utvirke skriftlige avtaler før ny rektorperiode og endringer i faglig ledelse ved avdelingene er iverksatt. Utover de krav som er formulert i utlysningstekster, er det derfor kun to avdelinger som melder at de er laget skriftlige funksjonsavtaler for i begge tilfeller FoU-leder. Medarbeidersamtalene blir dermed fortsatt viktige arenaer for formell oppfølging av faglige lederes innsats.

Styret for HiO har i oktober gjort vedtak om valgt rektor som styreleder og leder av institusjonen. Det er samtidig gjort vedtak om å styrke den sentrale faglige ledelsen med en

ekstra prorektor slik at rektoratet vil bestå av tre personer fra 1. august 2007.

Det er videre gjort vedtak om at høgskolens 7 avdelinger skal ledes av en tilsatt dekan med faglig og administrativt ansvar. Avdelingsstyrene opprettholdes med ekstern styreleder.

Erfaringene med det ledelsessystemet høgskolen hatt i perioden 2004 - 2007 med rektor og dekaner som styreledere på de to styringsnivåene er vurdert som gode. Det har vært ulike meninger om det burde foretas endringen fra høsten 2007. Et klart flertall i styret har gått inn for å endre ledelses- og styringsordningen ved avdelingene.

De faglige lederne rår over virkemidler på samme måte som universitet og høgskoler ellers. Den samlede administrasjon er innrettet med høgskoledirektøren som leder av den samlede administrasjon. Avdelingsadministrasjonene er rimelig godt utbygde. Det foregår jevnlig vurderinger og justeringer av administrativ organisering med sikte på å bedre tjenestene.

1.8 Internasjonalisering FoU

Delmål 2.4: Høgskolene skal samarbeide internasjonalt om profesjonsrettet og kunstnerisk forskning og utviklingsarbeid.

Resultatmål: 2.4.1. HiO skal øke omfanget av internasjonalt FoU-samarbeid

Høgskolens regnskap for 2006 viser at det er inntektsført EU-midler for 3.606 mill.kr i 2006 mot 3.238 mill.kr. i 2005. Det er ingen deltakelse i Nordforsk i 2006.

Delmål 2.5: Høgskolene skal lyse ut stillinger i EUs forskermobilitetsportal. Dette gjelder også stipendiat- og post.doc stillinger.

Resultatmål: 2.5.1: HiO skal utlyse alle relevante faste professorstillinger og stipendiat- og postdoktorstillinger i EUs forskermobilitetsportal.

HiO tok i bruk ERA-More-portalen våren 2006. Pr. 31.1.07 er HiO den norske institusjon som nest etter universitetene har utnyttet mulighetene som ligger i mobilitetsportalens best ifølge forskningsrådets ERA-More prosjekt.

Delmål: 2.6: HiO skal ha tydelig sammenheng mellom ressurstilgang og FoU-resultater

Resultatmål 2.6.1: HiOs interne finansieringsmodell skal gjenspeile sammenhengen mellom innsats og FoU-resultater

Høgskolens interne modell for beregning av FoU-komponentens insentivdel innebærer en resultatbasert omfordeling av midler mellom avdelinger og enheter etter følgende kriterier:

EU-midler	20 %
NF-midler	20 %

Publiseringspoeng	40 %
Formidling	20 %

Interne resultatbaserte modeller for budsjettfordeling til forskning

Forskningskomponenten for HiO i 2006 var på 20,5 mill.kr. Av denne var 10,9 mill.kr dvs. 53,17 % resultatbasert. For 2007 utgjør den resultatbaserte komponenten 56,9 % av forskningskomponenten.

Denne interne modellen ble tatt i bruk for fordelingen for 2006 og det avventes erfaringer med modellen før ytterligere endringer foretas. Modellen fungerer som en insentivordning for å satse på FoU-produksjon.

FoU-resultater hentes ut i fra FRIDA. Alle enheter registrer FoU-produksjon i denne databasen.

FoU-komponentens strategiske del justeres med helårsvirkning av nye rekrutteringsstipendiater for det enkelte år. Stillingene fordeles på ulike fagområder ved høyskolen for 3 år om gangen og avdelinger/enheter får tildelt midler på FoU-komponentens strategiske del i samsvar med fordelingen av rekrutteringsstipendiatstillinger.

Fordeling FoU og undervisning (årsverk)

Avdeling for estetiske fag bruker ca 8 årsverk eller 25 % av de faglige ressursene til FoU. Resten av de faglige ressursene (24) brukes til undervisning.

Avdeling for ingeniørutdanning har i følge arbeidsplanene avsatt 13,5 årsverk til FoU og 48,9 årsverk til undervisning i 2006.

Avdeling LU hadde i 2006 i 2006 35,9 FoU-årsverk og 120,5 årsverk i undervisning. Oppstillingene vil for 2007 bli videreutviklet til egne FoU-budsjetter.

Avd. SAM har ikke beregnet andel FoU i årsverk for 2006, men for studieåret 2005-2006 ble den beregnet til 23 årsverk FoU (30,55 %) og for undervisning 37,06 årsverk (56,33 %).

SEFIA har som mål å bruke 30 % av faglige årsverk til fou. Ved tildeling for studieåret 2006/07 kunne SEFIA i tillegg av oppsparte lønnsmidler over to år, tildele 3 interne stipend a 4 mnd verk.

Avd. JBI har beregnet andel FoU i årsverk til 11.

Implementering av finansieringsmodellen

Ved avd. Est blir enheten som produserer publiserings-, og formidlingspoeng stort sett tildelt inntektene for dette. Det blir i enkelte tilfeller fortatt justeringer i forhold til den totale tildelingen i enhetene.

Avd. LU har etter vedtak i avdelingsstyret utsatt implementering av ny finansieringsmodell som følge av den anstrengte budsjettsituasjonen med store underskudd de siste årene.

Spørsmålet om implementering av modellen vil bli tatt opp igjen i 2007 etter som avdelingens økonomi da vil være i balanse.

Avd. IU fordeler hele FoU-komponentens insentivdel på 1 507 000 kroner er etter vår nåværende lokale finansieringsmodell delt ut til de enkelte fagseksjonene. Det er ikke holdt tilbake noe av denne komponenten til fellestiltak ved avdelingen. Det betyr at på dette området er det en særlig sterk sammenheng mellom produksjon og tildelte midler. Det burde motivere sterkere til produksjon på dette feltet enn på andre områder.

På Avd. SAM er finansieringsmodellen implementert slik at den enhet som har produsert får tildelt alle inntektene for dette, men det må av og til foretas justeringer, slik at virksomheten som helhet kan fungere, og da må det foretas ujevninger.

På Avd. SU er avdelingens FoU-resultater, publiserings- og formidlingspoeng ikke fordelt ut på studieenheter, men knyttet til FoU-enheten som hovedsakelig består av doktorgradsstipendiater, inkludert rekrutteringsstipendiater. Dette for enkelhetens skyld og fordi FoU-komponentens insentivdel er for liten til å fungere som incitament til større produksjon for en studieenhet. De økonomiske verktøy avdelingen bruker for å gjennomføre strategiske satsinger og omstilling av FoU-virksomheten, er tildeling av interne FoU-midler, doktorgradsstipend finansiert av avdelingen, enten med ekstern eller intern utlysning, og tidsressurs til områdeansvarlige.

SEFIA har arbeidet systematisk gjennom veiledning for eksempel, for å øke publiseringspoeng. Rapportering i FRIDA for 2006, viser en viss økning i forhold til foregående år. At det nå gis uttelling for formidling, er et pluss for SEFIA som på det flerkulturelle feltet har mye formidling.

Avdeling JBI har revidert sin finansieringsmodell for å følge opp høgskolestyrets intensjoner. Fellesutgifter til bla administrasjon, strategi- og omstillingspott, dekan og avdelingsstyret blir trukket fra basiskomponenten før det resterende beløpet blir fordelt. Både undervisningskomponenten og FoU-komponenten blir fordelt etter produksjonssted for poengene. Avdelingen har vært i den heldige situasjon å ha et lite underforbruk fra tidligere år som har vært med på å dekke opp for oppstarten av nye studier.

EU-finansierte prosjekter

Det er rapportert om deltagelse i 10 EU-prosjekter ved HiO i 2006. Dette dreier seg hovedsakelig om forskere som deltar som partnere, med ett unntak hvor Høgskolen i Oslo er prosjektleder. Ved to av prosjektene er det knyttet opp doktorgradsstipendiater ved HiO. EU-finansierte prosjekter ved HiO er økende, og det arbeides med konkrete søknader for EUs 7.rammeprogram.

Forskningsaktivitet knyttet til internasjonalt FoU-samarbeid

Alle avdelinger ved HiO deltar i internasjonale FoU-samarbeidsprosjekter, både på nordisk, europeisk og internasjonal basis. Det dreier seg normalt om prosjekter i forskernettverk, hvor det også inngår doktorgradsarbeider eller førstelektorprosjekter. Hovedtyngden i 2006 rapporteres fra Avdeling for helsefag. Ved Avdeling for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag er man i samarbeid med bl.a. Avdeling for estetiske fag i gang med et større forsknings- og forskerutvekslingsprosjekt med Kina - støttet av Norges forskningsråd. Det arbeides godt med utvikling av internasjonale FoU-samarbeidsprosjekter, og det avsettes ressurser ved avdelingene for å øke omfanget. For EU-prosjekter, se egen redegjørelse.

Hovedmål 3: Universiteter og høyskoler skal være læresteder og forskningsinstitusjoner med evne til å møte behovene i samfunnet

1.9 Relevante utdanningstilbud

Delmål 3.1: De statlige høyskolene med profesjonsutdanning skal samarbeide med regionalt arbeidsliv for å utvikle utdanningstilbud i samsvar med regionale kompetansebehov

Resultatmål 3.1.1: HiO skal ha kompetanseutviklingstilbud som er faglig relevante og etterspurt i regionen

I følge avtalene som er inngått med helseforetakene vedrørende praksis, skal HiO tilby kompetansegivende veilederutdanning for praksisfeltets tilsatte. Avdeling helsefag har utviklet et studietilbud på 5 studiepoeng som tilbys praksisveiledere. Videre er kurset "Lifestyle redesign i Norge" utviklet i samarbeid med Stiftelsen Lirens bymisjon Oslo, Ammerudhjemmet bo- og behandlingssenter og ergoterapeututdanningen.

Avdeling for samfunnsfag har et utstrakt samarbeid om etterutdanningskurs, og har hatt samarbeidsprosjekter med kommuner, Husbanken, Forsvaret, Ullevål sykehus, Oslo sporveier, KS, R-Bup og Statskonsult. Avdelingen er med i samarbeidsprosjekter med ulike bydeler i Oslo kommune og Bærum kommune. Mål med prosjektet er å skape samarbeid mellom sosialtjeneste, utdanning og brukere om undervisning, forskning og utveksling av kunnskap og opplæring.

Avdeling for sykepleieutdanning har utarbeidet etterutdanningskurs med 30 studiepoeng som startet opp i januar 2007. Kurset er utarbeidet i tett samarbeid med tilsatte i arbeidslivet.

Avdeling for lærerutdanning har hatt en betydelig økning av den oppdragsfinansierte etter- og videreutdanningsvirksomheten i 2006. Omsetningen, som de siste årene har ligget på om lag 5,1 mill. i snitt, økte i 2006 til ca 12 mill. Bakgrunnen for dette er økt etterspørsel som følge av Kunnskapsløftet og Barnehageløftet, samt gode evalueringer fra kundene. Omsetningen fordeler seg på statlige enheter og fylkesmennene med ca 20 %, Kommuner og bydeler 75 % og andre med 5 %. Førskolelærerutdanningen hadde en godt forberedt strategi i samarbeid med Fylkesmannen gjennom utvikling av "Barnehageløftet". Kursdeltakerne kommer fra alle bydelene i Oslo og kommunene i Akershus. Omfanget må også sees i sammenheng med kompetansemidler fra KD til sektoren, samt økt tillit til HiO som en konsekvens av et tettere samarbeid med bydeler og kommuner, bla en samarbeidsavtale med bydel Sagene. Samarbeidet med kommunen har vært konstruktivt og vil antakelig generere flere avtaler. Det er en økt satsning på skreddersydde kurspakker som blir til i samarbeid med bydel/kommune.

Avdeling for estetiske fag hadde i 2006 1124 deltakere på etterutdanningskurs relatert til Kunnskapsløftet. Samarbeid med "Ungt entreprenørskap" gjorde det lettere å utvikle og implementere entreprenørskap som en del av bachelorstudiet i kunst og design og av faglærerutdanningen i formgivning, kunst og håndverk. Avdelingen har deretter utviklet studieplan for 15-poengs utdanning i entreprenørskap som planlegges som betalingsstudium fra høsten 2007. Avdelingen har hatt videreutdanningstilbud med relevans for lærere i Kunst

og drama (30 + 30 sp), Drama og teaterkommunikasjon (60 sp), muntlig fortelling I og 2,(30/30 sp) samt billedterapi(30 + 30sp).

SEFIAs kompetanse på det flerkulturelle området er etterspurt i regionen. Dette gjelder særlig interne kompetansetiltak i ulike offentlige etater i form av kursdager og forelesninger. SEFIA har samarbeidsavtaler om egne studier og moduler for tilsatte i Hedmark fylkeskommune, samt egen modul i internopplæring av tollere i samarbeid med Tollskolen(Tolletaten).

1.10 Innovasjon og entreprenørskap

Delmål 3.2: De statlige høyskolene med profesjonsutdanning skal samarbeide med regionale virksomheter om innovasjon, FoU og utviklingsarbeid.

Resultatmål: 3.2: HiO skal utvikle en samlet strategi for innovasjon og nyutvikling

Arbeid med omverdensanalyse

I 2006 ble 3 avdelinger ved HiO valgt ut for en første fase i en omverdensanalyse hvor hensikten har vært å samle bakgrunnsmateriale og analysere dette lys av HiOs praksis. Rapport ble lagt fram i januar 2007 med forslag til videreføring.

Etablering av Innovasjonsråd

HiO etablerte i 2005 et Innovasjonsråd med representanter for faglig og administrativt tilsatte, studenter og eksterne representanter. Innovasjonsrådet er et rådgivende organ for høgskolens ledelse, og skal være til støtte for konkrete nyutviklingsprosjekter. Rådet har i 2006 behandlet saker knyttet til omverdensanalyse, etablering av preinkubator for studenter, prosjektet HiO-innovasjonskultur og – kompetanse (NFR-støttet) og studietilbud i nyskaping og innovasjon. Rådet har startet en prosess med å identifisere nye studietilbud. Innovasjonsrådet er en viktig arena for informasjonsutveksling og diskusjon på innovasjonsområdet ved HiO.

Arbeid med utvikling av en Strategi for innovasjon

I Plan for FoU-virksomheten ved HiO 2006-2007 er det stadfestet at programlederne for de tre forskningsprogrammene skal utvikle planer for regionalt samarbeid om FoU og innovasjon. Programplaner for de tre områdene er nå utarbeidet, men skal håndteres i avdelingsstyrer og i Styret for HiO før de blir stadfestet.

Resultatmål 3.2.2: HiO skal styrke samarbeidet med arbeids- og samfunnsliv

	2006	2005
Statlige etater	14 418	19 719
Kommunale og fylkeskommunale etater	11 256	3 198
Organisasjoner	695	510
Næringsliv/privat	21 670	20 037
EU tilskudd/tilskudd fra rammeprogram for forskning	2 073	1 091
EU tilskudd/tildeling til undervisning og annet	2 156	1 581
Andre	2 447	1 657
SUM	54 715	47 793

Høgskolen har økt inntektene fra eksternt finansiert virksomhet med 14,5 % fra 2005 til 2006. Dette er en positiv utvikling i tråd med den fokusering denne typen virksomhet har fått de seneste årene. Se også Resultatmål 2.1.1.

Tiltak for å gjøre FoU-virksomheten mer yrkesrettet

Flere av høgskolens utdanninger har gjennom lang tid hatt omfattende kontakt med praksisfeltet. En rekke igangværende FoU-prosjekter er koplet til profesjonsfeltet. For å styrke innsatsen har avdelinger valgt å prioritere FoU-ressurser inn mot prosjekter som utføres i samarbeid med praksisfeltet. Ved Avdeling for lærerutdanning planlegges en helt ny deltidsutdanning for førskolelærere. Utdanningen skal være arbeidsplassbasert. Dette tiltaket har sin bakgrunn i et mangeårig samarbeid med flere bydeler i Oslo kommune og samarbeid med kommuner i Østlandsområdet. Praksisavtalene med over hundre barnehager og skoler i Oslo og Akershus må sees som avdelingens viktigste kontaktflate med arbeids- og samfunnsliv. Avdeling for samfunnsfag har to FoU-prosjekter i samarbeid med bl.a. Oslo kommune hvor FoU knyttes til yrkesfeltet. Ved Avdeling for ingeniørutdanning gjennomfører de ulike fagområdene årlig relevansseminarer der næringslivet blir trukket inn for å evaluere de ulike studiene og for å skape en dialog om videre utvikling av studiene. Dette bidrar indirekte til fokusering på yrkesrettet FoU. Avdelingen har videre et utstrakt samarbeid med næringslivet i forbindelse med studentenes hovedprosjekter. Noe av dette samarbeidet er formalisert gjennom samarbeidsavtaler, men mye av det foregår på uformell basis. Dette er likevel en svært viktig del av avdelingens kontakt med industrien.

Senter for profesjonsstudier er et tiltak som nettopp skal gjøre FoU-virksomheten mer yrkesrettet. Senteret er i gang med å bygge opp et bredt forskningsmiljø for studier innen yrkesutøvelse og profesjonskvalifisering, der studier av etiske og moralske spørsmål står sentralt. Totalt har senteret 30 ansatte.

Undervisningstilbud som er relevante i en nyskapingssammenheng, jf. tabell 1.24

1. Avdeling for ingeniørutdanning startet i 2006 en videreutdanning i prosjektledelse og entreprenørskap for bl.a. å gi en nærmere kontakt med yrkes- og næringsliv.
2. Avdelingen for samfunnsfag samarbeider med enhet for nyutvikling (ENNY) ved høgskolen om kurs i prosjekt og prosjektledelse.
3. Høgskolen i Oslo undertegnet i 2006 en avtale med Gründerskolen om et undervisningssamarbeid. Gründerskolen gir studietilbud som tas frittstående eller som del av en masterutdanning. 3 studenter fra HiO fikk tilbud om plass i 2006, 1 av dem har tatt i mot tilbudet.

Entreprenørskap i lærerutdanningene

1. Avdeling for estetiske fag: Entreprenørskap er utviklet som del av bachelorstudiet i kunst og design og av faglærerutdanningen i formgivning, kunst og håndverk. Ungt entreprenørskap har bidratt i denne prosessen. Avdelingen har deretter utviklet studieplan for 15-poengs utdanning i entreprenørskap som planlegges som betalingsstudium fra høsten 2007.
2. Avdeling for lærerutdanning: Avdelingen har etablert et modulisert videreutdanningstilbud i entreprenørskap og samarbeid mellom skole og lokalmiljø. Tilbudet har vært gitt som kortere etterutdanningskurs. Omfang i 2006: to kurs på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.

Styrking av realfagene, herunder rekruttering av studenter og styrking av fagfeltet

Avdeling for ingeniørutdanning tilbyr et ettårig forkurs som inneholder fagene matematikk, fysikk, kjemi, norsk, samfunnsfag og engelsk. Forkurset er beregnet for søkere som ikke har tilstrekkelig bakgrunn fra videregående skole eller som ikke har de nødvendige eksamener i realfagene matematikk og fysikk. Avdelingen tilbyr også en 3-terminsordning som alternativ til forkurset for interesserte som har generell studiekompetanse eller godkjent realkompetanse, men som mangler realfagene matematikk og fysikk.

Ved Avdeling for estetiske fag kan på sikt utviklingsprosjektene i teknologi og design bidra til å styrke interessen for, og anvendelsen av realfag.

Samarbeid med regionale helseforetak regionalt og nasjonalt om forskning

Høgskolen i Oslo har inngått avtale med helseforetakene Aker, Ullevål og Rikshospitalet-Radiumhospitalet HF. Partene skal samarbeide om praksisnær fagutvikling og forskning som skal styrke kvaliteten i praksisstudiene. I denne sammenhengen planlegger man å søke om FoU-midler til flere samarbeidsprosjekter med praksisfeltet.

Endringer i aktiviteten knyttet til entreprenørskap og innovasjon som følge av endringen i Arbeidstakeroppfinnelsesloven og UH-loven (jf. Ot.prp. nr 69 (2001-2002) og Ot.prp. nr 79 (2003-2004))

Gjennom etablering av en egen sentral Enhet for nyutvikling og innovasjon (ENNY) har Høgskolen i Oslo synliggjort feltet gjennom kurser og seminarer. I forhold til lisenser og patenter er det lagt til rette for varsling og sentral behandling av dette med vekt på informasjon og tilrettelegging for å gå videre via TFO-er utenfor høgskolen. Arbeidet kom i gang for fullt i 2005, og det var da et mindre, men likevel et visst omfang i aktiviteter. Det synes som om dette har dempet seg en del i 2006 hvor virksomheten i hovedsak har dreid seg om informasjon og bistand om patenter og mønsterbeskyttelse.

Forretningsideer mottatt av kommersialiseringsenhet, jf. tabell 2.8

Sentralt er det registrert 4 forretningsideer hvor man har bidratt med råd i en eventuell beskyttelsesprosess. Det gjelder både patenter og mønsterbeskyttelse.

Nye foretak etablert av kommersialiseringsenhet eller teknologioverføringskontor, jf. tabell 2.8

Ingen nye tiltak er registrert, men på studentsiden kan det nevnes at ved opptak til plass i HiOs preinkubator (januar 2007) hadde to av søkergruppene allerede etablert bedrift. Dette er en indikasjon på at studenter faktisk etablerer foretak uavhengig av høgskolens egne forsøk på kommersialisering av forskningsresultater.

Skattefunn

Det er inngått avtale om et nytt prosjekt i 2006 mellom Avdeling for Estetiske fag og Mandal Veveri. Dette prosjektet har fått begrenset godkjenning, og samlet budsjett fra HiO er på kr 100 000 fordelt på kr 50 000 i 2006 og kr 50 000 i 2007. Det arbeides i tillegg med 3-4 andre konkrete søknader til Skattefunn prosjekter.

Resultater knyttet til bruk av NFR-virkemidler for økt kontakt med nærings- og arbeidsliv

Høgskolen i Oslo har fått tildeling til prosjektet Innovasjonskultur og i 2005 og 2006 (med videreføring i 2007) innenfor Næringsrettet høyskolesatsing. Hovedmålet for prosjektet er "gjennom internt holdningsskapende arbeid, kulturpåvirkning og læring på tvers av fagmiljøer å styrke næringsrelevansen innen FoU og utdanning". Prosjektet legger til grunn at

entreprenørskaps- og innovasjonsprosesser innebærer aktører som ser muligheter og iverksetter tiltak for å utvikle nye forretningsmessige virksomheter. Målgruppen er regionens næringsaktører, fylke og kommune, vitenskaplig og administrativt ansatte, studenter og ledere ved høgskolen. Prosjektet skal forsterke og binde sammen tiltak som drar i samme retning ved høgskolen i dag. Prosjektleder er regional kontaktperson for programmet Næringsrettet høyskolesatsing (under programmet MOBI). Viktige resultater så langt er utarbeidelse av rutiner for kommersialisering, etablering av et innovasjonsråd, etablering av en studentinkubator, avtale med Gründerskolen, og flere samarbeidsprosjekter med avdelinger på innovasjonsområdet. Sentralt er det satt av øremerkede bevilgning til tak innenfor innovasjon og omverdensanalyse i 2006. Som direkte følge av dette prosjektet ble det i 2006 søkt midler fra NFR på FORNY-programmet (Kommersialisering av forskningsresultater). Søknaden ble innvilget i januar 2007. Innovasjonsarbeidet er inne i en spennende utvikling ved HiO, hvor også studentene er dratt inn ved bl.a. etablering av en studentinkubator hvor de første studentbedriftene blir tatt opp i 2007.

Det arbeides med kvalitetssikring av søknader knyttet til Strategiske høyskoleprosjekter, hvor høgskolen vil prioritere 3 søknader.

1.1.1 Formidling

Delmål 3.3: Høgskolene skal formidle resultatene av forskning og utviklingsarbeid til allmennheten og ulike interessegrupper.

Resultatmål: 3.3.1: HiO skal aktivt formidle resultater av FoU og kunstnerisk utviklingsarbeid innad og utad

Salg av publikasjoner fra HiOs sentrale skriftserier (HiO-rapport, HiO-notat og HiO-masterrapport) i 2006: kr 436 325. Dette har vært et stabilt nivå over de siste årene. Salget skjer via en Internettbokhandel og kundene er stort sett fra profesjonsfeltet i inn og utland, samt til norske bokhandlere.

Publikumsarrangementer

HiO satset bredt på Forskningsdagene 2006. To ansatte sitter i det regionale sekretariatet som arrangerer Forskningstorget i Oslo, landets største formidlingsarrangement. HiO stilte med tre stander i fjor, i tillegg til at HiOs storband deltok aktivt. På campus ble det arrangert to konferanser, og et seminar med utgangspunkt i Forskningsdagens hovedtema etikk. Det ble også holdt forskerlunsjer der korte, populærvitenskapelige foredrag var tilgjengelige for både studenter og ansatte. HiO hadde også prosjektlederansvar for en EU- og NFR-finansiert Vitenskapskafé som ble arrangert i Oslo under det europeiske "Researchers' Night" 23. september. Her er formålet at forskere skal i dialog med publikum – på publikums arena.

Senter for profesjonsstudier etablerte i 2006 et forskningspolitisk frokostseminar kalt "FrokostSlag". Seminaret inviterer eksterne innledere og presse. Seminaret er arrangert flere ganger høsten 2006, og har vært en ubetinget suksess med mer enn fulle hus.

Populærvitenskapelige bidrag

For de mest sentrale populærvitenskapelige bidragene, slik de er registrert i Frida, er tallene for 2005 og 2006 som følger:

	2005	2006
Populærvitenskapelige foredrag	234	367
Mediebidrag	178	197
Populærvitenskapelige tidsskriftartikler	107	140
Kronikker	49	46
Lederartikler	17	15
	585	765

Total økning innfor disse kategoriene er på ca 30 % fra 2005 til 2006, og viser at det er økning i faglig publisering fra 2005 til 2006.

1.12 Rekruttering

Delmål 3.4: De statlige høyskolene skal gjennom tiltak i studentrekrutteringen medvirke til mindre kjønnsdelt arbeidsliv

Resultatmål 3.4.1: HiO skal arbeide for å øke antall kandidater av det underrepresenterte kjønn i studier med stor overvekt av ett kjønn

Kjønnsfordelingen ved Høgskolen i Oslo er i samsvar med tradisjonell kjønnsfordeling innenfor utdanning og yrkesliv i Norge. Det er meget stor overvekt av menn ved ingeniørutdanningen, tilnærmet likt på økonomisk/administrative fag og stor overvekt av kvinner ved estetiske fag, lærerutdanning og helse- og sosialfag.

Høgskolen forsøker, i den grad det er mulig for en enkeltinstitusjon, å motvirke den generelle tendensen. Høgskolen mener bruk av rollemodeller er viktig. Derfor sørges det for at når studentkorpset er på rekrutteringsoppdrag, er det like mange mannlige som kvinnelige studenter med. Billedbruk i rekrutteringsmateriellet er gjort bevisst med tanke på å få bedre kjønnsfordeling i studiene.

Det viktigste er kanskje likevel å få studenter som er i mindretall til å fullføre studiene og dermed bli gode modeller i yrkeslivet. Ut fra denne tankegangen er det igangsatt egen jentegruppe ved Avdeling for ingeniørutdanning.

Høgskolen har tro på at det virker positivt for det underrepresenterte kjønn å bli plassert i samme klasser/grupper, og det er da også gjennomført ved flere studier.

Avdeling for lærerutdanning er nok den avdelingen hvor det har vært satset mest aktivt for å rekruttere menn. Ved førskolelærerstudiet var det 48 mannlige studenter ved studiestart i 2006 (av 346, det vil si 17,4 %). Dette var en økning fra 2005. Arbeid som angår kjønnsbalanse/rekruttering er forankret i avdelingens planer og er jevnlig et tema i avdelingsstyret. I 2006 er det med støtte fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus utarbeidet en egen tiltaksplan for menn i barnehagen (MIB). I planen inngår blant annet tiltak som forventes å føre til at flere mannlige studenter gjennomfører studiet:

- Likestillingsgruppe bestående av tre lærere + studenter

- Plassering av mannlige studenter i førsteklasse i to klasser, slik at det her blir en kjønnsfordeling på 50/50. Målet med tiltaket er å få økt fokus på kjønn i utdanningen og få flere mannlige studenter til å bli i studiet.
- KOMPASS (kompetanseutvikling for assistenter i barnehage), 15 studiepoeng, for mannlige assistenter
- Faste møtepunkter mellom MIB/MIF (Menn i barnehager og Menn i førskolelærerutdanning) og faglig ledelse
- Deltakelse i Gender Loop, et EU-finansiert prosjekt som tar for seg ”kjønn” i profesjonsutdanninger (FoU)

Delmål 3.5: De statlige høyskolene skal øke rekrutteringen av studenter med minoritetsbakgrunn

Resultatmål 3.5.1: HiO skal øke antall studenter med minoritetsbakgrunn

Høgskolen i Oslo har i mange år hatt spesielt fokus på rekruttering av søkere med minoritetsbakgrunn.

Prosjektet ”Minoriteter i Profesjonsutdanning” (MiP) ble finansiert med en rådgiverstilling utenfor rammen i en toårsperiode fram til mai 2005. Deretter er MiP videreført med høgskolens egne midler. Arbeidet med å rekruttere studenter med minoritetsbakgrunn krever et langsiktig perspektiv og en allsidig tilnærming.

Prosjektleder har satset både på konkrete kommunikasjonstiltak, på et mer overordnet arbeid som pådriver og koordinator, og på å utvikle og spre ny kunnskap og innsikt internt og eksternt. Det er vanskelig å påvise konkrete resultater av arbeidet, for mange faktorer påvirker rekrutteringen til høyere utdanning. Det er imidlertid en økende interesse for temaet minoriteter og høyere utdanning, inkludert rekruttering, fra mange hold. Kunnskapen og erfaringene som er utviklet ved HiO etterspørres. Prosjektleder har en aktiv mediestrategi, og høgskolen har gjennom det fått mye publisitet i media om forhold som angår minoritetsstudenter.

Studenter med minoritetsbakgrunn blir brukt som rollemodeller, og prosjektleder har etablert et fruktbart samarbeid med ulike etniske studentforeninger. Studenter fra HiO er i direkte møter med målgrupper på stands eller fra scenen på seminarer, og er intervjuobjekter i trykksaker og i media.

HiO tildeler årlige stipend til minoritetsstudenter som kan bli gode rollemodeller for barn og unge i sitt yrke, på vegne av Holsts legat. Høsten 2006 ble det tildelt ti stipend à 15 000 kr, forvaltet av MiP-prosjektet.

Statistikk over antall minoritetsstudenter og fordeling på ulike studieprogram blir utarbeidet for å følge utviklingen. I februar 2006 var andelen minoritetsstudenter 14 % ved bachelorstudiene. Dette er en liten økning i antall personer fra året før. Andelen minoritetsstudenter ved Høgskolen i Oslo er antakelig den høyeste blant utdanningsinstitusjonene. Studentene er imidlertid konsentrert ved noen utdanninger, og det er derfor en utfordring å rekruttere minoritetsstudenter til utdanninger hvor det er få. Dette gjelder blant annet allmennlærerutdanningen.

Likevel er det ved Avdeling for lærerutdanning det kanskje er lagt mest til rette for ulike studieløp og tiltak for å rekruttere studenter med minoritetsbakgrunn. Studietilbudene i urdu (igangsatt 2006) og tyrkisk (med oppstart i 2007) forventes også å ha en rekrutteringseffekt blant studenter med minoritetsbakgrunn.

Gjennomførte og delvis gjennomførte tiltak i 2006:

- Generell synliggjøring av flerkulturelle perspektiver i studieplaner
- KOMPASS-kurs for assistenter med minoritetsbakgrunn. KOMPASS 8 har hatt 25 deltakere med 10 dager undervisning over ett år. Flere av disse sier de skal begynne på førskolelærerutdanningen
- Førskolelærerutdanningen er i gang med å utvikle en arbeidsplassbasert utdanning. Avdelingsstyret gjorde et intensjonsvedtak i mai 2006. Planlagt studiestart er august 2007. Første års rekruttering skal henvende seg til assistenter med minoritetsbakgrunn som har gjennomført KOMPASS
- ARENA: møteplass for ansatte i barnehagen, der man kan diskutere barnehagen i en flerkulturell kontekst ("paraply" som forsøker å knytte sammen praksiser og kunnskaper relatert til barnehager i et flerkulturelt samfunn).

Andre tiltak for å styrke arbeidet på det flerkulturelle feltet:

- Nettverkssamlinger for kommuner i Akershus/bydeler i Oslo: to samlinger à fire timer med 40 deltakere (ansvarlige for ordningen med språkstimulering for minoritetsspråklige barn)
- Fem kurs for tilsatte i barnehager, fire i Oslo/Akershus, ett i Trøndelag. Omfang: fra 3-6 timer, 750 deltakere (barnehageansatte).
- Flerkulturelt arbeid i barnehage (seminarrekke): tre samlinger à fire timer, 20 deltakere (barnehageansatte)
- Én dagskonferanse om språkstimulering for minoritetsspråklige barn, 240 deltakere (barnehage- og skoleansatte)

I 2007 vil de første studentene ved faglærerutdanning for tospråklige lærere (bachelorstudium) bli uteksaminert. Dette er et sentralt tiltak som kan bidra til at langt flere med minoritetsbakgrunn vil få kompetanse som gjør at de kan søke tilsetting som faglærere.

Nytt fra 2006 er at Høgskolen i Oslo har fått godkjent en egen kvote på inntil fem studenter med minoritetsbakgrunn i bachelorstudiet i journalistikk. Det er tegn som tyder på at oppmerksomhet rundt kvoten og det aktive ønsket om å rekruttere bredere, har ført til at vi har fått flere søkere med minoritetsbakgrunn til journalistikk, og at mange av dem konkurrerte seg inn på vanlig måte.

Delmål 3.6: HiO skal være et flerkulturelt studiested

Resultatmål 3.6.1: HiO skal styrke den flerkulturelle kompetansen blant tilsatte og studenter

Den flerkulturelle kompetansen søkes styrket på ulike måter. Fag- eller studieplan skal synliggjøre det flerkulturelle perspektivet i det aktuelle studiet gjennom valg av innhold og pensum. Flere av studiene har tilbud om valgemner der det flerkulturelle aspektet står i

fokus. Studenter i allmennlærerutdanningen har praksis i flerkulturelle skoler, førskolelærerstudentene har praksis i flerkulturelle barnehager.

Høgskolen tilbyr to masterstudier der internasjonale aspekter utgjør selve kjernen, masterstudium i flerkulturell og internasjonal utdanning og masterstudium i internasjonal sosial- og helsepolitikk. Begge studiene tilbys på engelsk. Det er nær sammenheng mellom arbeidet med internasjonalisering og styrking av den flerkulturelle kompetansen.

Resultatmål 3.6.2 HiO skal arbeide for at utvekslingsstudenter og studenter med minoritetsbakgrunn integreres i studiemiljøet

HiO har flere ulike tiltak for å bedre integrasjon i studiemiljøet og øke kontakten mellom utenlandske og norske studenter. Eksempel på slike tiltak er:

- Engelskspråklige studieprogram, der et flertall har både norske og utenlandske studenter
- Internasjonal kafé, et ukentlig tiltak for både norske og utenlandske studenter
- Fadderordning ved alle avdelingene
- Ekskursjoner som gir innsikt i norsk kultur
- Turer og fester for alle studentgrupper
- Spesielle tilstelninger der utenlandske studenter presenterer sine land/kulturer
- ISU – "International student union" som står for ulike arrangement som er åpne for alle studentgrupper

Hovedmål 4: Universiteter og høyskoler skal ha personal- og økonomiforvaltning som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene.

1.13 Økonomiforvaltning

Delmål 4.1: Høyskolene skal ha en økonomiforvaltning som tar hensyn til de strategiske prioriteringene ved institusjonene og fremtidige økonomiske bindinger.

Resultatmål 4.1.1: HiO skal ha utbredt forståelse for sammenhengen mellom strategisk styring, resultatoppnåelse og økonomi på alle nivåer i organisasjonen.

Resultatrapportering etter fastsatt målstruktur har tydeliggjort sammenhengen mellom mål og resultater og økonomi. I finansieringsmodellen er økonomisk uttelling koblet mot resultater – dette gjelder også innenfor strategiske områder f. eks FoU.

Erfaring med finansieringsmodellen kombinert med ulike former for informasjon for ledergrupper og andre forum har medvirket til at sammenhengen mellom resultatoppnåelse, strategi og økonomi er blitt bedre forstått i organisasjonen.

Ved styrets fordeling av rammen til avdelinger/enheter for det enkelte år gjennomgås strategiplan og i medhold av denne fastlegges årsplan og tiltak. Avdelinger/enheter pålegges å utarbeide årsplan og fastsette tiltak for egen seksjoner/enheter.

Rapport fra avdelingene

Avdeling for lærerutdanning utvikler egne resultatmål og legger årlig fram melding om måloppnåelse for avdelingsstyret. Det legges vekt på kobling mellom resultatmål og disponering av de årlige budsjettene. Mål og budsjett er jevnlig temaer i ledergruppen og i ulike personalmøter ved avdelingen. Dette vurderes til å ha medført økt forståelse for disse sammenhengene i avdelingen og har bidratt til arbeidet med å oppnå økonomisk balanse i 2006 og 2007.

Ved Avdeling for ingeniørutdanning blir strategiplanen gjennomgått i flere faser i personalmøter i avdelingen. Det årlige budsjettet med bruk av finansieringsmodellen blir gjennomgått først med tillitsvalgte og så med hele avdelingen i personalmøter.

Avdeling for sykepleierutdanning har kun delvis implementert finansieringsmodellen på grunn av svært ulik størrelse mellom studieenheter, samt at skjev fordeling av faste stillinger mellom videreutdanning og bachelorutdanning har gjort dette vanskelig. De to siste årene har vi arbeidet med å gjøre stillingsstruktur mer i tråd med finansieringsmodell og har delvis oppnådd dette. Finansieringsmodell er brukt for å forklare og begrunne endret stillings- og ressursfordeling.

Avdeling for estetiske fag viderefører ikke finansieringsmodellen ned på budsjettene da de mener dette ville ha uheldige virkninger på det samlede studietilbudet.

Avdeling for journalistikk, bibliotek- og informasjonsfag har revidert sin finansieringsmodell for å følge opp styrets intensjoner. Fellesutgifter til bla administrasjon, strategi- og omstillingspott, dekan og avdelingsstyret blir trukket fra basiskomponenten før det resterende beløpet blir fordelt. Både undervisningskomponenten og FoU-komponenten blir fordelt etter produksjonssted for poengene. Avdelingen har vært i den heldige situasjon å ha en liten innsparing fra tidligere år som har vært med på å dekke opp for oppstarten av nye studier.

Avdeling for samfunnsfag har innført finansieringsmodellen etter de intensjoner som styret har lagt. Basiskomponenten benyttes til å dekke felleskostnader og kostnader til strategipott, avdelingsstyret og administrasjon. Undervisningskomponenten og FoU-komponenten fordeles etter insentivmodellen, hvor den som produserer får tildelt midlene. Men ettersom oppstart av nye studier og andre tiltak krever ekstraordinær finansiering blant annet i startfasen, må modellen fravikes noe ved at det etter tildeling av midler, foretas en justering for å ivareta avdelingens virksomhet som helhet.

Senter for flerkulturelt og internasjonalt arbeid (SEFIA) er en liten enhet og med forholdsvis lite komplisert virksomhet. Det er ett studielederområde og etter finansieringsmodellen er SEFIA ett resultatområde. Endringer er ikke vurdert.

1.14 Ressursbruk og resultater

Lønnskostnader og antall årsverk har økt fra 2005 til 2006. Økningen har hovedsakelig gått til bedre oppfølging og veiledning av studentene i samsvar med kvalitetsreformen. Det er en del frafall fra studiene særlig i første studieår, men dette kan skyldes flere forhold, blant annet at en del slutter fordi de ombestemmer seg i forhold til utdanningsønsker. For enkelte studier er frafallet betydelig, og i tillegg til feil studievalg, er det grunn til å anta at knapphet på lokaler til arbeidsrom for studentene er årsak til frafallet. Spesielt mener vi at den vanskelige lokalsituasjonen for sykepleierutdanningen er en medvirkende årsak til det store frafallet der.

Antall kvadratmeter pr student ved HiO er lavt, og det har vært liten endring i det totale leiearealet fra 2005 til 2006, mens antall registrerte studenter har gått noe opp. Ressursbruk til husleie øker likevel noe som følge av prisutviklingen.

Høgskolen forutsetter at økning i årsverk til FoU-arbeid skal gi økt publisering over tid, og det satses målrettet for å oppnå publisering i tidsskrifter som er tellende i finansieringssystemet. Vi mener nedgangen fra 2005 til 2006 bare er et uttrykk for normale svingninger på dette kriteriet, og forventer at publiseringen vil øke igjen i 2007.

1.15 Økonomisk stilling og fremtidsutsikter

Høgskolens økonomiske stilling totalt sett er bra, selv om det internt i høgskolen er variasjon fra enhet til enhet. Driften for 2006 viser at resultatet for de aller fleste enhetene er godt i samsvar med de økonomiske rammene, selv om noen enheter har litt større innsparinger enn planlagt og noen enheter har en viss overskridelse.

Resultatet av studiepoengproduksjonen i 2006 viser at høgskolen vil få betydelig rammereduksjon i 2008. Dette er svært beklagelig sett i sammenheng med at høgskolen står ovenfor betydelige kostnader knyttet til ombygginger og flyttinger i 2007/2008. Det er imidlertid arbeidet målbevisst med å sette av midler til dekning av slike kostnader både i 2005 og 2006. Ved utgangen av 2006 står det derfor samlet ca 20 mill. kroner som er avsatt til slike kostnader.

Årsaken til den betydelige reduksjonen i studiepoengproduksjon er særlig at høgskolen i 2005 fikk pålegg fra departementet om å redusere opptaket med 185 studieplasser. Dette ble fulgt opp fra høgskolens side i samsvar med pålegget. Effekten av redusert opptak høsten 2005 kommer tydelig fram i studiepoengproduksjonen våren 2006 som viser en stor nedgang i forhold til våren 2005 (nedgang på nærmere 300 studiepoengenheter). Vi mener i denne forbindelse at rammekuttet som høgskolen har fått i 2007 begrunnet med at høgskolen ikke har fulgt departementets pålegg om redusert studiekapasitet, er helt urimelig og vi venter at den delen av rammekuttet for 2007 tilbakeføres.

Høgskolen har en nedgang i antall publiseringspoeng fra 2005 til 2006, samtidig som inntekter fra EUs rammeprogram for forskning er fordoblet. Tilskudd fra Norges forskningsråd har gått noe ned. Vi forventer at dette samlet vil gi en netto nedgang i rammen

for 2008, men siden disse resultatene inngår i en omfordeling mellom alle institusjonene i uh-sektoren, er det ikke mulig å si noe sikkert om hvor stor nedgangen blir før resultatene fra hele sektoren foreligger.

Totalt sett forventer vi en viss rammereduksjon i 2008. Høgskolens strategi vil være å arbeide målbevisst i hele 2007 for å bringe resultatet av studiepoengproduksjonen for 2007 opp igjen til samme nivå som i 2005, samtidig som vi vil satse på økning på de områdene som gir uttelling på forskningskomponenten.

Regnskap 2006

Regnskapsdata for 2006 vil bli rapportert i tabell 4.1. så snart regnskapet er klart.

Delmål 4.2: Høgskolene må videreutvikle budsjett- og økonomisystemene og sørge for nødvendig opplæring av personalet.

Resultatmål 4.2.1: HiO skal ha budsjett- og økonomisystemer som bidrar til god økonomistyring og planlegging og effektiv ressursutnyttelse.

Tiltak knyttet til kompetanseheving av administrative ansatte jf tabell 3.8

Opplæring i nye systemer og regelverk samt for nye brukere gjennomføres etter behov. I tillegg avholdes det jevnlig møter med saksbehandlerne på økonomiområdet for utveksling av informasjon, erfaring mv.

Styringsinformasjon og kvalitetsutvikling av budsjett- og økonomisystemene

Et godt fungerende rapporteringssystem er viktig for god økonomistyring, planlegging og effektiv ressursutnyttelse. Rapporteringssystemet med mål-, resultatstyring og risikovurdering er et godt egnet "verktøy".

For å få gode felles budsjetterrutiner, dokumentasjon og oppfølging har HiO gått til anskaffelse av et eget budsjetteringssystem – AgressoBudgetManager (ABM). Dette systemet har vært brukt siden 2005 ved alle enhetene. Budsjetteringen er blitt bedre.

Nytt lønns- og personalsystem (SAP) ble tatt i bruk for lønnsutbetalinger fra og med oktober 2006. Videre implementering pågår.

Med sikte på å forenkle rutiner og utbetalinger i forbindelse med reiseutlegg (forskudd) m. v er ny kredittkortløsning utprøvd ved Administrasjonen. Prøveordningen skal evalueres med det første. Hvis evalueringen er tilfredsstillende vil ordningen bli innført ved øvrige enheter.

E-handel og elektronisk anskaffelsesstøttesystem

Når det gjelder elektronisk e-handel er HiO deltaker i E-handelsekretariatet's (NHD's) prosjekt. Framdrift i henhold til prosjektet. Innføring av elektronisk anskaffelsesstøttesystem er integrert i dette opplegget men kan hvis ønskelig anskaffes separat uten at en går inn på e-handelsløsningen. UHR's innkjøpsutvalg har på vegne av sektoren søkt KD om utsettelse av fristen (31.12.06) for innføring av anskaffelsesstøttesystem.

Elektronisk fakturabehandling

Elektronisk faktureringsystem (Contempus) er innført og tatt i bruk ved alle enheter. Systemet har bidratt til en bedre og sikrere håndtering av fakturaer og fakturaflyt.

1.16 Helse, miljø og sikkerhet

Tabell 3.9 - sykefravær

Høgskolen har iverksatt en rekke tiltak for å forbedre inneklimate, slikt som måling av luftkvalitet, service og filterskifte på ventilasjonssystemer, kildesortering, forbedring av renholdet mv. Alle avdelinger har gjennomført risikokartlegging og analyse.

Avdelingene har i 2006 arbeidet med oppfølgingen av tidligere arbeidsmiljøundersøkelse og handlingsplaner utarbeidet i den forbindelse. De fleste tiltak var gjennomført pr september. Avdelingene har videre arbeidet med å implementere høgskolens retningslinjer for å forebygge og håndtere psykososiale arbeidsmiljøproblemer.

Det har vært avholdt todagers kurs for alle ledere om håndtering/regelverket rundt vanskelige personalsaker.

Høgskolen er IA-bedrift. Sykefraværet holder seg relativt stabilt for alle stillingsgrupper.

Høgskolen har ikke mottatt pålegg fra noen av tilsynsorganene.

1.17 Personal

Delmål 4.3: Høgskolene skal gjennom egen personalpolitikk medvirke til et mindre kjønnsdelt arbeidsliv

Resultatmål 4.3.1: HiO skal utforme og implementere ny handlingsplan for likestilling

Handlingsplan for likestilling vil bli behandlet i styremøte 22. mars 2007.

Resultatmål 4.3.2: HiO skal arbeide for å øke andelen kvinnelige professorer

Støtteordning for rekruttering av kvinner til professor II-stillinger

For å stimulere til økt innsats for å rekruttere kvinner til professor II- stillinger, ble det på styremøtet 24. januar 2007 vedtatt å iverksette en ordning med sentral finansiering av halvparten av lønnskostnadene ved rekruttering av kvinnelig professor II. De årlige lønnskostnadene for professor II-stillinger ligger på om lag kr 150 000, og det ble vedtatt at det gis et årlig tilskudd på kr 75 000 ved rekruttering av kvinner til professor II-stillinger. Tilskuddet gis fra tilsettingstidspunktet og gjelder for hele tilsettingsperioden, normalt i 3 år. Det ble vedtatt å sette av kr 200 000 til en slik ordning i 2007.

Jfr. tabell 3.1. Tilsatte

Kvinnerepresentasjonen ved høgskolen er høy totalt sett med ca 65,7 % kvinner. I undervisnings- og forskerstillinger er det 66,04 %. Andelen kvinnelige førsteamanuenser har økt fra 44,8 % 2005 til 47,68 i 2006. Når det gjelder professorer har andelen derimot gått ned fra 34,7 % i 2005 til 24,88 % i 2006.

På grunn av overgang fra SLP til SAP har vi ikke klart å fremskaffe data vedr andel kvinner av nytilsatte i vitenskapelige stillinger. Andel kvinner av internt avansement i vitenskapelige stillinger er 12 av 17.

Kjønnsfordelingen i forhold til heltid er 64,1 % kvinner og 35,9 % menn og i forhold til deltid 73,5 % kvinner og 26,5 % menn.

Høgskolen har ikke satt i verk tiltak for å rekruttere kvinner til lederstillinger, da det i disse stillingene er mer enn 50 % kvinner pr i dag.

Resultatmål 4.4.1: HiO skal ha en livsfaseorientert personalpolitikk, et inkluderende arbeidsmiljø og en organisasjonskultur som vektlegger medbestemmelse og løsningsfokusert samhandling

Høgskolen har inngått avtale med OAS om barnehageplasser for barn av høgskolens tilsatte. Det har vært avholdt 2 seniorkurs (forberedelse til pensjonsalder). Det har vært utdelt seniorstipend til 19 tilsatte. Det har vært avholdt seminarer for medlemmer av arbeidsmiljøutvalget og de lokale arbeidsmiljøutvalg, samt for tillitsvalgte og ledere. Høgskolen har også arrangert arbeidsmiljødag for alle tilsatte. Sykefraværet er relativt stabilt. Antallet ulykker/nestenulykker er meget lavt.

Høgskolen har gjennomført en rekke HMS-kurs rettet mot ulike sider av arbeidsmiljøet. Bedriftshelsetjenesten har bistått.

Resultatmål 4.4.2: HiO skal ha målrettet rekruttering og kompetanseutvikling på høgskolens satsningsområder og strategisk ledelse i alle deler av virksomheten

Høgskolen har en rekke kompetansehevings- og stipendordninger, blant annet fullføringsstipend for høgskolelærer som ønsker å kvalifisere seg som høgskolelektor, egne dr.gradsstipend fra høgskolen, eget førstelektorprogram i regi av Pedagogisk utviklingssenter (PUS). Både PUS og Senter for profesjonsstudier har utstrakt kurs- og seminarvirksomhet beregnet på undervisnings- og forskerpersonalet. Organisasjons- og personalseksjonen har en rekke kompetanseutviklingstilbud på ulike felt innen personalforvaltning og HMS i tillegg til samarbeid med ulike fagmiljøer i andre utviklingstilbud som f eks innen IKT, prosjektkompetanse og språk.

Resultatmål 4.4.3: HiO skal ha en hensiktsmessig organisering og profesjonell administrasjon

Høgskolen har utarbeidet en administrativ håndbok med rutinebeskrivelser. Høgskolen har videre tatt i bruk ulike støttesystemer som Recruiter, Ephorte, Time Edit, Classfronter og SAP. Et utvalg har vært nedsatt for å vurdere lederstrukturen i HiO.

1.18 Miljøspørsmål/miljøledelse

Resultatmål 4.4.4: HiO skal ha miljøvennlige innkjøp og arbeide systematisk for reduserte avfallsmengder, økt levetid på produkter og økt kildesortering

HiO har besluttet at miljøledelse skal være en del av høgskolens systematiske HMS-arbeid. Høgskolen startet i 2004 arbeidet med miljøledelse ved etablering av et prosjekt, med en styringsgruppe og prosjektgruppe som ansvarlige for arbeidet. Det ble utarbeidet handlingsplaner for områdene innkjøp og avfall i 2005. Systemrevisjonen våren 2006 viste at avdelingene i stor grad hadde informert tilsatte og studenter om delrapporten og at avdelingene følger høgskolens politikk i forhold til sentrale innkjøpsavtaler. Våren 2006 forelå handlingsplaner for transport og energi. Sluttrapport for prosjektet forelå i juni 2006, og ble presentert for alle ledere ved HiO på dagssamling hvor temaet var miljøledelse.

Avdelingene hadde frist for utarbeidelse av egne handlingsplaner på de ulike områder i desember. Disse vil bli fulgt opp gjennom høgskolens årlige systemrevisjoner.

Styresak med anbefalinger om det videre arbeid med miljøledelse vil bli behandlet på styremøte 22. mars 2007.

1.19 Bygg og leie

Delmål 4.5 HiO skal ha lokaler som legger til rette for et godt lærings- og arbeidsmiljø og en effektiv utnyttelse av arealene.

Areal pr. student synker fra 10,62 m² i 2005 til 9,65 m² i 2007. Gjennomsnitt for statlige høgskoler var i 2005 12,5 m² pr. registrert student.

Tabell areal pr. student 2005-2007

	2005	2006	2007
Areal	112.368 m ²	111.146 m ²	109.615 m ²
Registrerte studenter	10.585	11.009	11.170)*
Heltidsstudenter	8.632	8.827	8.993
m ² /registrert student	10,62	10,10	9,81)*
m ² /heltidsstudent	13,02	12,59	12,19

)* Estimat

Resultatmål 4.5.1 HiO skal arbeide for et mer kompakt campus og i større grad samle avdelingenes og læringscenterets virksomhet.

Avdeling for ingeniørutdanning, Avdeling for samfunnsfag og Læringscenterets enheter ved disse to avdelingene flytter i vårsemesteret 2007 inn i nye lokaler i Pilestredet 35. I tillegg til denne flyttingen, som bl.a. innebærer at avstanden mellom høgskolens ytterpunkter sterkt reduseres, arbeides det med tiltak for de avdelinger som over tid har hatt tilhold på

Frydenlundområdet. En plan for omrokering av virksomheten legges frem for styret i februar 2007. Planen vil bli gjennomført i løpet av 2007/2008 og bidra til bedre arealutnyttelse og samordning av aktiviteter.

Avvik/utfordring

Hovedproblemet fremover er å skaffe bedre egnede lokaler til studenter og tilsatte ved Avdeling for sykepleierutdanning. Avdelingen er spredd på flere bygninger og har utilfredsstillende forhold. Virksomheten er planlagt flyttet til Patologibygget, men nybygging/totalrenovering er avhengig av godkjenning og finansiering av overordnede myndigheter; formelle vedtak i Regjering og Storting er ikke fattet.

Resultatmål 4.5.2 HiO skal øke bruken av rom som er lite i bruk.

Arbeidet går i stor grad ut på å gjøre felles, generelle rom lettere tilgjengelige for alle, og å redusere det arealet som er avsatt til mer eller mindre spesielle aktiviteter/grupper.

For å oppnå det første gjøres bl.a. ulike timeplanmessige grep, herunder å innføre et webbasert bestillingssystem som gjør det lettere å finne ledige rom enn tilfellet var tidligere. Arbeidet med å redusere arealet til såkalte spesialrom gjøres både innenfor de enheter som til nå har disponert slike rom (eksklusivt), og i større operasjoner som involverer flere avdelinger. I den planlagte omrokingen på Frydenlund samordnes for eksempel formingsrom for allmen- og førskolelærerutdanningene, og dette og andre grep frigjør areal til grupperom/studentarbeidsplasser, som det har vært mangel på, og som har meget høyt belegg.

Øvrig vedrørende bygg og leie

A. Intern husleieordning.

Høgskolen har foreløpig valgt å ikke innføre intern husleieordning.

B. Salg av eiendommer for å finansiere kjøp etc.

Dette er ikke aktuelt, da Høgskolen i Oslo ikke eier bygninger.

C. Vedlikehold av bygningsmassen.

HiO har ansvaret for indre vedlikehold av leide bygninger. Dette prioriteres i nødvendig utstrekning og etter nærmere utarbeidede planer.

D. Bruk av fullmakt til å inngå leie av lokaler.

Høgskolen i Oslo har i 2006 inngått avtale med Statskonsult om fremleie av Statskonsults kursavdeling i Stensberggt. 25. Lokalene benyttes til etter- og videreutdanningene ved Avd. for sykepleierutdanning.

I. Generelt om arealsituasjonen:

Pilestredet 38 ble fraflyttet i 2 omganger (januar og juli 2006) ved at virksomheten der ble overført til lokaler etter den sentrale administrasjonen i Pilestredet 40.

Etter- og videreutdanningene ved Avd. for sykepleierutdanning (SU) var samlokalisert med Avd. for økonomi-, kommunal- og sosialfag (ØKS) i Pilestredet 56. Virksomheten ble samlokalisert med hovedtyngden av SU i Falbes gt. 5 etter utflytting av IT-seksjonen og Driftskontoret fra dette bygget, med undervisningslokaler vegg-i-vegg etter at høgskolen inngikk fremleieavtale med Statskonsult om Statskonsults kurslokaler i Stensberggt. 25. IT-seksjonen flyttet til Stensberggt. 29 i lokaler leiet av KLP Eiendom, Driftskontoret flyttet til Pilestredet 46.

I Wergelandsvn. 29 ble det inngått avtale med eier Entra Eiendom om avvikling av leiekontrakten, i forbindelse med Entras avtale med Fritt Ord om etablering av et "Litteraturens hus". I Wergelandsvn. 27 løper leieavtalen videre til 30.09.2014, og etter lengre tids arbeid med fremleie ble det inngått avtale med Katalysator AS vedr. 2. etg., mens resten av bygget nyttes til Adm/Nafø og fristasjon for Oslo- og Akershushøgskolenes studentsamskipnad (OAS). Nafø flyttet fra Pilestredet 38, og OAS fra Welhavens gt. 9 hvor høgskolen avsluttet leieforholdet etter avtale med nye eiere.

Pilestredet 56 ble fraflyttet ved årsskiftet, men p.g.a. forsinkelser i ferdigstillingen av Pilestredet 35 kunne ikke Avd. for ingeniørutdanning (IU) flytte inn i dette bygget som planlagt. Det ble derfor inngått avtale med Entra Eiendom om forlenget leie i det såkalte Nybygget i Cort Adelers gt. 30, først til 31.03.07 og senere, etter ytterligere forsinkelser i Pilestredet 35, til 30.06.2007.

<i>Nye lokaler 2006:</i>	<i>brutto m²</i>	
01.08.06: Stensberggt. 25	992	Avd. for sykepleierutdanning
01.08.06: Stensberggt. 29	1.608	Adm-IT, div. stipendiater
<i>Avvikling 2006:</i>	<i>brutto m²</i>	
01.01/08.06: Pilestredet 38	1.238	Administrasjonen/Sefia
01.10.06: Wergelandsvn. 29	3.436	Fremleie/Forkurs ingeniørutd.
01.10.06: Welhavens gt. 9	1.754	Samskipnaden (OAS)
15.12.06: Cort Adelers gt. 30	3.266	Avd. for ingeniørutdanning
31.12.06 Pilestredet 56	11.868	Avd. ØKS, Avd. SU
<i>Nye lokaler 2007:</i>	<i>brutto m²</i>	
01.01-01.04.07: Pilestredet 35	26.090	Avd. IU, Avd. ØKS
Holberg terrasse	1.800	Avd. for sykepleierutdanning
<i>Avvikling 2007:</i>	<i>brutto m²</i>	
30.06.07: Cort Adelers gt. 30	11.734	Avd. for ingeniørutdanning

2. Inntjening/fremleie:

Fremleie i Pilestredet 46 til Universitets- og høgskolerådet og Norgesuniversitetet fortsetter inntil videre. Leieinntekten er kun kostnadsdekkende, og gir ikke noe nettobidrag til høgskolen. Husleien i P46 er videre forutsatt dekket delvis ved fremleie av Wergelandsvn. 27, men kun ca. 1/4 av dette bygget fremleies, øvrig areal nyttes til Nafo samt fristasjon for studentsamskipnadens (OAS) kontorvirksomhet.

3. Pilestredet Park

Med løsning for IU og ØKS i Pilestredet 35-kvartalet fra vårsemesteret 2007 gjenstår etablering av tidsmessige lokaler for Avd. for sykepleierutdanning (SU) og de deler av Avd. for estetiske fag (EST) som ikke ble lokalisert til Thonbygget i Pilestredet Park i 2003. Denne virksomheten er sammen med den sentrale administrasjonen planlagt flyttet til Patologibygget, og er innarbeidet i Statsbyggs forprosjekt. Bygget kan etter planen ferdigstilles i løpet av 4-5 år.

Løsningen med deling mellom Falbes gt. 5 (kontor), Thonbygget (øvingsavdeling, læringscenter og noe kontor) og Frydenlund + eksternt (teoriundervisning) var tenkt som et midlertidig prosjekt, og er ikke holdbar på sikt. Det er av avgjørende betydning å få en fullgod, permanent løsning på plass i løpet av kort tid. I tillegg til at situasjonen i øyeblikket ikke er tilfredsstillende, står høgskolen overfor problemet med at Falbes gt. må oppgraderes bl.a. m.h.t. ventilasjon/inneklima.

Årsregnskap 2006

Resultatregnskap

(Beløp i NOK 1000)

	Note	2006	2005
Tilskudd fra KD, andre departement og statlig etater	1	918 161	894 402
Tilskudd fra NFR	1	14 895	17 226
Inntekt fra ekstern finansiert virksomhet	1	54 781	47 793
Salg av eiendom, utstyr og lignende	1	10 651	12 217
Andre inntekter	1	8 431	8 108
Sum driftsinntekter		1 006 919	979 746
Lønnskostnader	2	(619 670)	(587 193)
Investeringer og påkostninger	3	(7 870)	(4 295)
Andre driftskostnader	4, 9	(343 922)	(329 739)
Sum driftskostnad		(971 462)	(921 227)
Driftsresultat før avregning bevilgningsfinansiert virksomhet		35 457	58 519
Netto avregning bevilgningsfinansiert virksomhet	15	(34 027)	(58 888)
Resultat etter avregning bevilgningsfinansiert virksomhet		1 430	(369)
Netto finansinntekt/(-kostnad)	5	(17)	31
Ordinært resultat		1 413	(338)
Årsresultat		1 413	(338)
Underskudd bevilgningsfinansiert virksomhet belastet:			
Virksomhetskaptal ved enhetene		191	851
Annen virksomhetskaptal			
Resultat fra ekstern finansiert virksomhet		1 604	513
Disponering av resultat fra ekstern finansiert virksomhet			
Til virksomhetskaptal ved enhetene	16	1 534	547
Til annen virksomhetskaptal	17	70	(34)
Sum fordelt		1 604	513

Balanse

(Beløp i NOK 1000)

	Note	2006	2005
EIENDELER			
Aksjer	7	7 690	7 510
Kundefordringer	9	5 506	3 946
Prosjektfordringer	10	5 263	3 135
Andre fordringer	11	81 966	78 408
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12	193 553	183 468
SUM EIENDELER		293 978	276 467
VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD			
INNSKUTT VIRKSOMHETSKAPITAL			
Aksjer i gruppe I	7	7 510	7 510
Sum innskutt virksomhetskapital		7 510	7 510
OPPTJENT VIRKSOMHETSKAPITAL (fra eksternt finansiert virksomhet)			
Bunden virksomhetskapital	18	180	0
Virksomhetskapital ved enhetene	16	6 441	5 098
Annen virksomhetskapital	17	272	382
Sum opptjent virksomhetskapital		6 893	5 480
AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE			
Avsatt andel midler bevilgningsfinansiert virksomhet	15	116 578	98 027
Sum avsetninger for forpliktelser		116 578	98 027
GJELD			
Leverandørgjeld		26 760	54 529
Skyldige skattetrekk		23 024	20 918
Andre skyldige offentlige trekk		42	(17)
Skyldige offentlige avgifter	13	13 187	12 439
Avsatte feriepenger		58 974	55 328
Prosjektgjeld	10	12 803	11 082
Annen kortsiktig gjeld	14	28 207	11 171
Sum gjeld		162 997	165 450
SUM VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD		293 978	276 467

Kontantstrømsoppstilling

	2006	2005
Driftsresultat	1 430	(369)
Kostnadsføring av driftsmidler	7 870	4 295
Endring i kundefordringer	(1 560)	2 202
Netto endring prosjektfordringer/-gjeld	(407)	(1 398)
Endring i leverandørgjeld	(27 769)	22 146
Endring i andre tidsavgrensningsposter	20 037	(7 473)
(A) Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	(399)	19 403
(Investering)/salg av aksjer	(180)	0
Kostnadsføring av driftsmidler	(7 870)	(4 295)
(B) Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(8 050)	(4 295)
Endring avsatt andel midler bevilgningsfinansiert virksomhet	18 551	58 888
Netto finansinntekt/(-kostnad)	(17)	31
(C) Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	18 534	58 919
Sum ekstraordinære poster	0	0
(D) Netto kontantstrøm andre endringer	0	0
(E) Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende (A-B+/-C+/-D)	10 085	74 027
(F) Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende ved periodens begynnelse	183 468	109 441
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende ved periodens slutt (F+/-E)	193 553	183 468
Spesifikasjon av kontantbeholdningen ved periodens slutt:		
Innskudd statens konsernkonto (ikke rentebærende)	191 646	182 252
Andre rentebærende bankinnskudd	1 906	1 215
Håndkasser og andre kontantbeholdninger	1	1
Sum bankinnskudd og kontanter	193 553	183 468

Noter

Note 0: Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp etter mal fra regnskapsloven og god regnskapsskikk, tilpasset universitet- og høyskolesektoren.

Anvendt regnskapsprinsipp

Inntekter

Tilskudd fra KD, andre departement, statlige etater og NFR inntektsføres i den perioden tilskuddet mottas. Øvrige inntekter er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent.

Det statlige bevilgningsreglementet tilsier at den andel av det statlige tilskuddet som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen er å anse som en forpliktelse. Ved årsavslutning gjennomføres avregning av mottatte midler mot faktisk forbrukte midler, ubrukne midler føres som forpliktelse i balansen.

Kostnader

Kostnader er resultatført i den perioden den er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Prosjekter

Inntekten knyttet til prosjekter innenfor ekstern finansiert virksomhet (EFV) inntektsføres gjennom saldering av aktive prosjekter. Denne metoden tilsier at påløpte kostnader tilsvare fremdriften i prosjektet. Dette gir en periodisering som tilsvare løpende avregning uten fortjeneste.

Det foretas ikke en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive prosjekter, eventuelle tap kostnadsføres som hovedregel ved endelig konstatering av eventuell underdekning i prosjektet. Tap er først kjent ved avslutning av prosjektet. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Investeringer og påkostninger

Investeringer og påkostninger i eiendom, bygg og utstyr balanseføres ikke i regnskapet, slike anskaffelser kostnadsføres fortløpende. Balanse- og resultatregnskapet inkluderer derfor henholdsvis ikke driftsmidler eller avskrivninger. Investeringer defineres som anskaffelser større enn kr. 30.000 og med en levetid utover tre år.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet. For gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler balanseføres til anskaffelseskost, med tilsvarende passiva post under gjeld. Dette prinsippet skyldes at aksjene allerede er balanseført i statens kapitalregnskap.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for tap. Det er gjort fradrag for tap i samsvar med reglene i Statens økonomireglement.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender er eliminert i finansregnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens Pensjonskasse (SPK). Det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over-/underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvare årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Ekstraordinære poster

Transaksjoner som anses som uvanlige, uregelmessige og vesentlige klassifiseres som ekstraordinære.

Virksomhetskapskapital

Universitet og høyskoler kan kun opptjene egenkapital innenfor den ekstern finansierte virksomheten (EFV). Ubenyttede midler innenfor den bevilgningsfinanserte virksomheten anses som en forpliktelse, med henvisning til gjennom føring av statsoppdraget.

Deler av de midlene som opptjenes innenfor EFV føres tilbake til organisasjonen og inngår i deres tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som egenkapital ved enhetene.

Kontantstrøm

Oppstillingen følger den indirekte metode og er på vesentlige punkter tilpasset universitets- og høyskolesektoren. Tilpasningen er i første rekke knyttet til prinsippet om kostnadsføring av investeringer og at sektoren ikke har noen form for finansiering gjennom lån.

Kontoplan

Samtlige universiteter/høyskoler benytter NS 4102 som utgangspunkt for sin interne kontoplan. Det er gjort tilpasninger innenfor kontogruppe 4, som følge av at investeringer kostnadsføres fortløpende. Anskaffelser som etter regnskapsloven ville blitt balanseført kostnadsføres i kontogruppe 4.

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

	2006	2005
Årets tilskudd fra KD	898 699	857 198
Årets tilskudd fra andre departement og statlige etater	19 462	16 642
Årets tilskudd fra KD, andre departement og statlig etater	918 161	873 840
Årets tilskudd fra NFR	14 895	17 226
<i>Inntekt fra eksternt finansiert virksomhet (EFV):</i>		
Statlige etater	14 484	19 719
Kommunale og fylkeskommunale etater	11 257	3 198
Organisasjoner	695	510
Næringsliv/privat	21 670	20 037
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	2 073	1 091
EU tilskudd/tildeling til undervisning og annet	2 156	1 581
Andre	2 446	1 657
Sum inntekt fra eksternt finansiert virksomhet (EFV)	54 781	47 793
<i>Salg av eiendom, utstyr og lignende</i>		
Salg av utstyr	20	0
Salg av andre driftsmidler	10 631	10 692
Sum salg av eiendom, utstyr og lignende	10 651	10 692
<i>Andre inntekter:</i>		
Leieinntekter	2 865	2 869
Andre driftsinntekter	5 170	3 860
Annen driftsrelaterte inntekter	396	825
Sum andre inntekter	8 431	7 554
Sum driftsinntekt HiO	1 006 919	957 105
<i>UHR</i>		
Tilskudd fra KD	0	16 477
Tilskudd fra andre departement og statlige etater	0	4 085
Tilskudd fra NFR	0	0
Salg av materiell, læremidler med mer	0	1 525
Eksterne inntekter	0	0
Andre inntekter	0	554
Sum driftsinntekt UHR	0	22 641
Sum driftsinntekt	1 006 919	979 746

Note 2 Lønnskostnader, antall ansatte mm.

	2006	2005
Lønnskostnader		
Lønninger	451 708	420 403
Feriepenger	55 322	51 676
Arbeidsgiveravgift	67 557	64 769
Pensjonskostnader	54 399	58 707
Sykepenger og andre refusjoner	(19 441)	(18 994)
Andre ytelser	10 125	10 632
Sum lønnskostnader	619 670	587 193
Antall årsverk	1 151	1 094

Note 3 Investeringer og påkostninger av driftsmidler

Som følge av statens økonomireglement blir alle anskaffelser og påkostninger kostnadsført løpende. Anskaffelser med en kostpris større enn kr. 30.000 enkeltvis og med en levetid utover 3 år anses som investeringer. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger til:	2006	2005
Teknisk data og undervisningsutstyr	6 695	3 184
Anleggsmaskiner og transportmidler	169	0
Kontormaskiner og annet inventar	1 006	1 111
Sum investeringer og påkostninger av driftsmidler	7 870	4 295

Note 4 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader består av:	2006	2005
Husleie	155 957	147 808
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	8 652	5 030
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	31 290	29 486
Mindre utstyrsanskaffelser	32 251	31 778
Konsulenter og andre kjøp av fremmedytelser	40 486	42 200
Reiser og diett	26 228	23 856
Kostnader til tele og data (ikke utstyrsanskaffelser)	6 541	7 346
Andre kontorkostnader	17 023	18 331
Øvrige driftskostnader	25 345	23 826
Sum andre driftskostnader	343 773	329 661

Note 5 Netto finansinntekt/(-kostnad)

	2006	2005
Finansinntekter		
Renteinntekter	10	17
Annen finansinntekt (agio)	30	46
Sum finansinntekter	40	63
Finanskostnader		
Rentekostnad	16	19
Annen finanskostnad	41	13
Sum finanskostnader	57	32
Netto finansinntekter/(-kostnader)	-17	31

Note 7 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

Investeringer i aksjer foretatt før 01.01.2003, hvor investeringen fremgår av Statens kapitalregnskap, skal presenteres med regnskapsmessig netto verdi tilsvarende kr. 0. Det samme gjelder HiO's aksjer i AFI hvor vi forvalter aksjene på vegne av KD. I regnskapet fremkommer dette gjennom balanseføring av gjeld tilsvarende investeringens bokførte verdi.

Aksjer anskaffet etter 01.01.2003, som ikke inngår i Statens kapitalregnskap og er finansiert ved opptjent egenkapital fra den eksterne finansierte virksomheten, balanseføres til kostpris. HiO har ingen slike aksjer.

	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Brutto balanse ført verdi
<i>Aksjer inkludert i statens kapitalregnskap</i>				
AFI	Oslo	100 %	100 %	7 460
Forskningsparken AS	Oslo	0,92 %	0,92 %	50
<i>Aksjer finansiert ved egenkapital EFV</i>				
ABM-Media	Oslo	45 %	45 %	180
Brutto balanseført verdi 31.12.				7 690

Note 9 Kundefordringer

	2005	2005						
Kundefordringer til pålydende	5 506	3 946						
Sum kundefordringer	5 506	3 946						
Kostnadsført tap utgjør	149	78						
Aldersfordeling kundefordringer:								
Antall dager	Ikke forfalt	1-30	31-60	61-90	91-180	181-360	> 360	Sum
2006	-1023	6335	124	1	22	21	26	5506
2005	2797	860	25	13	16	17	218	3946

Rapport CU10 aldersfordelt saldorapport gir feil resultat. Uninett har tatt opp dette med Ergo Ephorma Vi har derfor laget vår egen aldersfordelte saldo som gir ett tilnærmet riktig resultat. Negativt beløp på "Ikke forfalt" skyldes flere store kreditnota.

Note 10 Prosjektfordringer/-gjeld

	2006	2005
Påløpt, ikke fakturert inntekt aktive prosjekter	5 263	3 135
Forskuddsfakturert inntekt aktive prosjekter	(12 803)	(11 082)
Netto prosjektfordring/(-gjeld)	(7 540)	(7 947)

Aktive prosjekter er nullstilt, slik at bidraget per 31.12 for aktive prosjekter utgjør kr. 0. Påløpte kostnader er benyttet som estimat på fremdriften i prosjektet. Dette prinsippet er valgt som en tilnærming til løpende avregning uten fortjeneste.

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive prosjekter, eventuelle tap kostnadsføres som hovedregel ved endelig konstatering av eventuell underdekning i prosjektet. Tap er først kjent ved avslutning av prosjektet. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

HiO har følgende hovedgrupper av prosjekter:

Oppdragsprosjekter: dette er prosjekter høgskolen utfører for en eksterne oppdragsgiver og hvor oppdragsgiver som hovedregel har eiendomsretten til resultatene av prosjektet. Denne formen for prosjekter har som hovedregel en fast pris og stiller institusjonen overfor en finansiell risiko ved gjennomføring. Det er et krav at oppdragsinntekten skal dekke estimerte kostnader, herunder indirekte kostnader for prosjektet ved prosjektstart

Bidragsprosjekter: dette er prosjekter hvor høgskolen henter støttet fra eksterne bidragsyttere, uten konkrete krav til leveranser. Det er ikke krav om fullfinansiering av slike prosjekter. Institusjonen vil som hovedregel ha eiendomsretten til forskningsresultatet. Tap i denne typen av prosjekter ansees som ordinær drift for institusjonen, det avsettes derfor ikke som latent tap i bidragsprosjekter.

Note 11 Andre fordringer

	2006	2005
Fordringer på ansatte:		
Reise- og ekskursjonsforskudd	129	107
Personallån	74	212
Andre fordringer på ansatte	76	11
Sum fordringer på ansatte	279	330
Periodiseringer:		
Påløpt, ikke fakturert/mottatt andre inntekter	0	775
Ombyggingskostnader	55 538	46 530
Forskuddsbetalt husleie og div drift leide lokaler	25 540	30 240
Andre forskuddsbetalte kostnader	136	0
Sum periodiseringer	81 214	77 545
Øvrige fordringer	473	533
Sum andre fordringer	81 966	78 408

Note 12 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	2006	2005
Innskudd statens konsernkonto (ikke rentebærende)	191 646	182 252
Andre bankinnskudd og interimskonti	1 906	1 215
Håndkasser og andre kontantbeholdninger	1	1
Sum bankinnskudd og kontanter	193 553	183 468

Note 13 Skyldige offentlige avgifter

	2006	2005
Skyldig merverdiavgift	107	322
Skyldige arbeidsgiveravgift	13 080	12 117
Sum skyldige offentlige avgifter	13 187	12 439

Note 14 Annen kortsiktig gjeld

	2006	2005
Periodiseringer:		
Mottatt/forskuddsfakturert studentavgifter	1 858	2 159
Mottatt/forskuddsfakturert andre inntekter EVU	2 244	0
Periodiserte påløpte lønnskostnader	7 549	3 087
Påløpt praksisutgifter/veiledningsutgifter	709	1 753
Andre periodiseringer	758	447
Sum periodiseringer	13 118	7 446
Mellomværende SPK	13 266	2 173
Øvrige kortsiktig gjeld	1 823	1 552
Sum annen kortsiktig gjeld	28 207	11 171

Note 15 Netto avregning bevilgningsfinansiert virksomhet

Høgskolen skal anse den andel av statlige tilskudd som ikke er benyttet ved regnskapsavslutning som forpliktelse. Tildelte, ubenyttede midler er avregnet som forpliktelse.

Høgskolen i Oslo har hatt en økning i avsetning udisponerte midler BFV i 2006 pga følgende punkter:

* Iverksetting av vedtak om nye tiltak krever planlegging og kvalitetssikring, slik at fullføring ofte går ut over budsjettåret.

* Flere avdelinger har hatt nøktern drift pga tidligere og forventede svingninger i rammen.

* Det er foretatt store avsetninger til investeringer i forbindelse med flytting av to avdelinger og omrokering på Frydenlund-området.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte oppgaver/formål innenfor statsoppdraget:

	2006	Avgang 2006	Tilgang 2006	2005	Endring
<i>NFR</i>					
Forskning og utvikling	(468)	(15 137)	11 701	2 968	(3 436)
Sum NFR	(468)	(15 137)	11 701	2 968	(3 436)
<i>Kunnskapsdepartementet</i>					
Studietilbud på bachelornivå – ut-/videreutvikling og drift i oppstart	2 364	(2 777)	4 689	453	1 912
Studietilbud på masternivå – ut-/videreutvikling og drift i oppstart	4 060	(113)	4 173		4 060
Kvalitetssikringssystemer	863	(147)	359	651	212
Utvikling av lærings- og vurderingsformer	178	(796)	361	614	(435)
Internasjonalt samarbeid utdanning	54	(418)	93	379	(324)
Mobilitet studenter	457	(298)	150	605	(148)
Studentveiledning	1 220	(1 743)	2 779	184	1 036
Sikring av læringsmiljø og tilrettelegging studentvelferd	418	(1 412)	1 300	529	(112)
Profesjonsrettet forskning og kompetanseutvikling i samarbeid med regionen	5 098	(989)	2 480	3 607	1 491
Forberedende arbeid med FoU-søknader til NFR, EU og andre	25	(64)	85	4	21
Profesjonsrettet forskning, utviklingsarbeid og kompetanseutvikling – internasjonalt samarbeid	149	(39)	175	14	136
Studietilbud utviklet i samarbeid med regionen	139	(188)	0	327	(188)
Innovasjon og nyutvikling i samarbeid med regionen	70	(194)	139	125	(55)
Formidling av resultater av forskning og utviklingsarbeid	(31)	42	0	(73)	42
Rekruttering	117	(595)	550	162	(45)
Styrking flerkulturell kompetanse (omfatter midler til NAFO)	19 594	(12 433)	19 291	12 736	6 858
Livsfaseorientert personalpolitikk, seniorstipend og velferdstiltak	2 079	(297)	2 170	206	1 873
Forskerutdanning	9 129	(6 078)	9 294	5 913	3 215
Andre kompetansehevingstiltak; førstelektor, fullføring og lignende	1 928	(1 569)	1 395	2 102	(174)
Administrative styringssystemer	2 575	(1 711)	1 595	2 690	(115)
Investeringer, flytting og omrokering	20 495	(24 883)	29 723	15 655	4 840
Sum Kunnskapsdepartementet	70 983	(56 700)	80 800	46 882	24 100
<i>Andre departement og underliggende statlige etater</i>					
Studietilbud på bachelornivå – ut-/videreutvikling og drift i oppstart	373	(249)	577	45	328
Utvikling av lærings- og vurderingsformer	100	(198)	80	217	(118)
Studentveiledning	73	0	0	73	0
Profesjonsrettet forskning og kompetanseutvikling i samarbeid med regionen	2 192	(1 211)	2 548	855	1 336
Studietilbud utviklet i samarbeid med regionen	496	9	0	487	9
Innovasjon og nyutvikling i samarbeid med regionen	444	(80)	464	60	384
Formidling av resultater av forskning og utviklingsarbeid	140	(71)	140	71	69
Rekruttering	0	(14)	0	14	(14)
Styrking flerkulturell kompetanse	1 012	(1 000)	0	2 012	(1 000)
Livsfaseorientert personalpolitikk, seniorstipend og velferdstiltak	23	23	0	0	23
Forskerutdanning	0	(23)	0	23	(23)
Sum andre departement og underliggende statlige etater	4 853	(2 813)	3 808	3 859	995
<i>Udisponerte midler ved enhetene</i>	30 208	0	11 175	19 033	11 175
<i>Udisponerte midler ved styret</i>	11 002	(0)	1 193	9 809	1 193
Sum udisponerte midler	41 210	(0)	12 368	28 842	12 368
Avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet, HiO	116 578	(74 651)	108 678	82 551	34 027
Splitting av IB 2006 - overført til UHR 200600					
<i>UHR-prosjekter</i>	0			8 291	(8 291)
<i>Udisponerte midler UHR</i>	0			7 185	(7 185)
Avsatt andel av tilskudd til BFV overført til regnskap for UHR	0			15 476	(15 476)
Sum avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet *)	116 578			98 027	18 551

*) Regnskapet for UHR er fra 1/1-06 skilt ut som eget regnskap. I samråd med Riksrevisjonen ble avsatte midler vedrørende UHR ble ført ut av høgskolens balansekonti i periode 0 for å få ett rent HiO-regnskap for 2006. Dette har ført til at netto avregning BVF i regnskapsåret 2006 ikke er i overensstemmelse med den faktiske endringen i avsatt andel av tilskudd til BFV fra 31.12.2005 til 31.12.2006. Differansen skyldes 15,476 mill kroner som er overført til UHRs regnskap.

Note 16 Virksomhetskaptal ved enhetene

Høgskolen kan, som følge av det statlige bevilgningsreglementet, ikke etablere virksomhetskaptal innenfor den bevilgningsfinansierte virksomheten, se note 15. Optjent virksomhetskaptal tilsvarer dermed resultatet fra den eksternt finansierte virksomheten.

Disponert andel av overskudd fra den eksternt finansierte virksomheten er presentert som virksomhetskaptal ved enhetene.

	2006	Ny avset- ning 2006	Benyttet andel 2006	2005
SEFIA	27	0	0	27
LU	(113)	1	0	(114)
HF	3 213	1 082	(191)	2 322
IU	593	3	0	590
JBI	809	41	0	768
EST	88	0	0	88
SU	320	0	0	320
ØKS	1 504	407	0	1 097
Sum virksomhetskaptal ved enhetene	6 441	1 534	(191)	5 098

Note 17 Annen virksomhetskaptal

Høgskolen kan, som følge av det statlige bevilgningsreglementet, ikke etablere virksomhetskaptal innenfor den bevilgningsfinansierte virksomheten, se note 15. Optjent virksomhetskaptal tilsvarer dermed resultatet fra den eksternt finansierte virksomheten. Annen virksomhetskaptal tilsvarer tilgjengelig kapital etter at det er tatt hensyn til intern disponert andel av resultatet, se note 16.

Annen virksomhetskaptal 01.01	382
Overført til/fra bunden virksomhetskaptal	-180
Overført fra årets resultat	70
Annen virksomhetskaptal 31.12.	272

Note 18 Bunden egenkapital

Høgskolen kan anvende egenkapital fra EFV til å finansiere investeringer i randsone virksomhet. Når egenkapital er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet egenkapital, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften

Bunden virksomhetskaptal pr 01.01	0
Overført fra:	
Annen virksomhetskaptal	180
Bunden virksomhetskaptal pr 31.12	180
Bokført verdi balanseførte aksjer	7690
Bokført verdi gjeld balanseførte aksjer	-7510
Netto verdi balanseførte aksjer	180